ЁШ ЛЕНИНЧИ

Ўзбекистон комсомол-ёшлари рўзномаси

1991 йил
24 апрель
Чоршанба
№ 63 (13.739).

Баҳоси:
Обуначига — 6 тийин.
Сотувга — 10 тийин.

• АССАЛОМУ АЛАЙКУМ, АЗИЗ МУШТАРИЙ! • السلام عليكم، عزيز موشتری !

НАВРЎЗ ЯХШИ ЎТДИ

Баҳор. Тирикчилик ғами. Илгигида қувват бор жон далада — экиш мавсуми. Бугун тасодифан чўнтагинг тешигидан тушиб қолган уруғ ҳам индинги насибанг, ризқ-рўзинг. Қаҳатчилик, қимматчилик замонасида ҳарна қимирлаб, ер тирнаганинг — қишловга мадад...

Уруғ ташлаётган деҳқон ҳам, унинг ёнида уймалашиб, юкнинг бир чеккасини елкасига олган болакай ҳам, ўйинқароқ қизалоқлар ҳам куни кеча ўтган Наврўз тантаналари таассуротлари билан яшамоқда. Шу йил зўр байрам бўлдида... Ёдда қоладиган. Бугун маҳалла-овулда, эртага қишлоқда, индинга хўжаликда, кейин ноҳия марказида... Ҳафта — ўн кун болалар ҳам, катталар ҳам яйрашди. Сумалакдан тўйишди. Томошалар анча енгил торттирди. Турмуш тирикчилиги, ташвишлар бир муддат хаёлдан қочди...

Биз рўзномачилар ҳамон севимли мавзудан айрилганимизча йўқ. Эсимизга улкан давралар тушади, ўтган кун хотиралари билан яшаймиз.

Дилда яна ўша гап: «Наврўз яхши ўтди». Қувончлар қанотида бир истак, бир орзу қанот ёзади: замон ҳам шундай яхши келсин бу йил!

Қўлимизда тўпланиб қолган Наврўз тантаналаридан лаҳзалар акс этган суратларни ташлаб юборолмадик, муштарий билан ўртоқлашгимиз келди...

Суратчи: С. БОБОЕВ.

Бизнинг мусоҳаба

БИР ЧИНОРНИНГ ИЛДИЗЛАРИ

Шу йилнинг бошларида Тошкентда яна бир янги жамият — «Ўзбекистон —Туркия» дўстлик ва маданий алоқалар жамияти ташкил этилди. Унинг дастлабки бошқарув мажлисида жамият президенти қилиб Ўзбекистон ССЖ Фанлар академиясининг вице-президенти, академик И. Искандаров, вице-президентлари этиб тарих фанлари доктори А. Қосимов, иқтисод фанлари доктори Н. Тўхлиев, ёзувчи М. Ҳакимовлар сайландилар.

Хўш, бу жамиятнинг мақсад ва вазифалари нималардан иборат? Унга кимлар ва қайси ташкилотлар аъзо бўлишлари мумкин?

Мухбиримизнинг жамият президенти билан мусоҳабаси ана шу хусусда.

— Иброҳим Искандарович, ҳозирги алғов-далғов замонда нима кўп — турли уюшма-ю жамиятлар кўп. Ростини айтганда, уларнинг халқ фаровонлигини оширишда роли унчалик сезилмаяпти. Шу нуқтаи назардан қараганда «Ўзбекистон — Туркия» жамиятини тузишга бирон бир зарурат бормиди?

— Гапингизни тушундим. Ўзбекистон Туркия билан ўзаро дўстлик, маданий ва иқтисодий алоқаларни бундан етмиш йиллар муқаддам — тўғрироғи, Октябрь инқилобидан кейиноқ боғлаши лозим ва зарур эди. Лекин баъзи бир объектив ва субъектив сабабларга кўра бундай алоқалар ўрнатилмади. Эндиликда эса давр ва замон ўзгарди. Одамларнинг дунёқараши шаклланди, тафаккур доираси кенгайди.

Ахир ўзингиз ўйлаб кўринг тили, дини, урф-одатлари қарийб бир бўлган икки буюк халқ — турклар билан ўзбеклар ўртасида дўстлик алоқаларини ўрнатмасликнинг ўзи, таъбир жоиз бўлса, ўта калтафаҳмликнинг ўзидир. Ҳечдан кўра, кеч яхши деганларидек, хайриятки жамият тузилди, шунисига ҳам шукрлар бўлсин.

— Жамият тузилганига ҳам мана қарийб уч ойга яқин вақт ўтибди. Шу муддатда қандай ишлар амалга оширилди?

— Бу вақт ичида жамиятнинг Устави ишлаб чиқилди. Унинг бошланғич ташкилоти ҳақида Низоми тайёрланди. Жамиятнинг 1991 йилги иш режалари ишлаб чиқилди. Яқин кунлар ичида жамиятимиз Ўзбекистон ССЖ Адлия вазирлигидан рўйхатдан ўтади ва банкда ўз ҳисобига эга бўлади.

— Унинг таъсисчилари, ҳомийлари ҳақида ҳам тўхталсангиз.

— Улар кўп. Жумладан, Тошкент метрополитени бошқармаси, Ўзбекистон Фанлар академияси Кибернетика илмгоҳи, жумҳурият Қомуслар бош таҳририяти, «Мулоқот» ойномаси, Самарқанд тери маҳсулотлари заводи, Ўзбекистон Авиабанки бошқаруви, Тошкент шаҳридаги «Орзу» чарм-галантерия ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Осиё» ташқи иқтисодий алоқалар ассоциацияси, Тошкент ноҳиясидаги «Ленин йўли» жамоа хўжалиги ва бошқалардир.

Жамиятга молиявий ҳомийлик қилиш истагини эса Шўртангаз ишлаб чиқариш бошқармаси, Бухоро қоракўл заводи, Қомуслар бош таҳририяти ва бошқалар билдиришган. Яна бир нарсага эътибор беринг. Жамият жамоатчилик асосида ишлайди. Унинг жорий ишларига эга етти кишидан иборат президиум раҳбарлик қилади. Фақат масъул котибгина маош олиб ишлайди.

— Жамиятнинг вазифалари нималардан иборат?

— У фуқароларнинг миллати, дини, эътиқоди ёки сиёсий қарашларидан қатъи назар бирлаштиради, халқ дипломатиясини ривожлантиришга хизмат қилади. Ўзбекистон жамоатчилигини ва ишбилармон доираларни Туркия билан дўстлик, яхши қўшничилик, ҳамжиҳатлик, ишонч муносабатлари ва ҳар томонлама ҳамкорлигини таъминлаш ишига ёрдам беради. Биз Туркия билан иқтисодий алоқаларни ривожлантириш масаласига алоҳида эътибор бермоқдамиз. Бу соҳада ўзаро шерикчилик ва амалий алоқаларни бирлаштириш, ҳамкорликнинг янги шаклларини излашга катта аҳамият берамиз. Шу мақсадда жамиятда махсус иқтисодий гуруҳ ташкил этилган.

— Сиз илм-фан кишисисиз. Жумҳуриятимиз билан Туркия ўртасида бу соҳада ҳам ҳамкорлик қилишнинг истиқболли йўллари мавжудми?

— Фирқамизнинг қайта қуриш сиёсати одамларга жуда кўп нарсаларни, хусусан, ҳур фикрлашни, демократияни, ошкораликни тақдим этди. Шундай экан, биз улардан ҳар томонлама самарали ва оқилона фойдалана билмоғимиз лозим.

Ҳеч кимга сир эмаски, ўзбеклар билан турклар бир чинорнинг катта илдизидир. Бизларни узоқ ўтмиш тарихимиз, еримиз, тақдиримиз — ҳамма-ҳаммаси бир бўлган. Шундай экан, қайта қуриш шарофатидан баҳраманд бўлиб, нега энди бу дўстлик ришталарини тикламаслигимиз керак. Ахир, бизлар қондош, жондош, ёру биродарлармиз-ку.

Бундан чамаси ўн йиллар муқаддам Туркия ҳақида гап кетганда, у қолоқ мамлакат ёки ривожланаётган давлат қаторида тилга олинарди. Эндичи-энди? Ҳозирги кунда у энг ривожланган мамлакатлар жумласига киради. Бу ерда саноат ва қишлоқ хўжалиги тармоқлари ниҳоятда юксалган. Халқ хўжалигининг қолган бошқа соҳалари ҳақида ҳам худди шундай фикрни билдириш мумкин.

Хўш, Туркиянинг бу қадар юксалишининг боиси нимада?

Бу авваламбор илм туфайли. Сўнгги йилларда Туркияда фан беқиёс даражада ривожланди. Бунга мен 1985 йили бир гуруҳ шўро олимлари билан у ерда бўлганимда қатъий ишонч ҳосил қилганман. Турк олимлари янгидан-янги кашфиётларни очишмоқда ва уни амалиётга кенг тадбиқ этишмоқда.

Шунингдек, бу ерда миллий маданият ва санъат ҳам кенг кўламда юксалаётир.

— Узр. Маданият, санъат ҳақида гапирдингиз. Бу йилги иш режаларингиздаги ўзаро ҳамкорликда қандай тадбирларни ўтказиш кўзда тутилган?

— Авваламбор буларни бирма-бир санаб ўтишга анча вақт керак. Шу боис уларнинг энг асосийлари ҳақида қисқача тўхталсам. Туркия жумҳуриятининг машҳур саналарига бағишлаб турли тадбирлар, Тошкент шаҳри кинотеатрларидан бирида турк фильмларининг ҳафталигини ўтказиш режалаштирилмоқда. Шунингдек, машҳур шоир ва ёзувчилар Нозим Ҳикмат, Азиз Несин, Яшар Камолларнинг туғилган кунлари муносабати билан кечалар уюштирилади. Иқтисодий ҳамкорлик юзасидан жумҳуриятимизга келаётган туркиялик меҳмонлар гуруҳи ва алоҳида шахслар билан учрашувлар ўтказилади. Уларни жумҳуриятимизнинг иқтисоди, маданияти ва фани билан таништириш юзасидан мақсадга йўналтирилган ишлар олиб бориладди. Уз навбатида таниқли санъаткорларимиз, ёзувчи ва шоирларимизнинг Туркияга сафарини ҳам режалаштириш ниятидамиз.

Сал илгарироқ бу беқиёс гўзал мамлакатнинг иқтисодий юксалиши ҳақида сўз юритдим. Шу ўринда бир мисол келтирмоқчиман: ҳозир Туркиянинг чет мамлакатларга жўнатаётган йиллик маҳсулот ҳажми 15 миллиард (Америко доллари ҳисобида) доллардан ошиб кетди.

Шундай экан, бу мамлакат билан ҳар томонлама алоқа ўрнатиш жумҳуриятимиз учун ниҳоятда фойдалидир. Келгусида Истамбул, Измир ва Анқара каби йирик шаҳарларнинг олий билимгоҳлари билан алоқа ўрнатиш ниятларимиз ҳам йўқ эмас. Дарвоқе, Туркия президенти Озалнинг Москвага ташрифидан сўнг, Озарбайжон—Туркия чегаралари рамзий бўлиб қолди.

— «Ўзбекистон — Туркия» жамиятига қандай аъзо бўлиш мумкин?

— Жамиятимиз фаолияти якка ва жамоа аъзолиги асосига қурилган. Ишлаб чиқилган Уставни тан олувчи, унинг ишида фаол иштирок этувчи жумҳуриятнинг ҳар бир аъзоси якка аъзо, давлат ва ширкат корхонаси, фирмалар, жамоа ва давлат хўжалиги, ўқув юртлари, манфаатдор фуқаролар гуруҳи, қўшма корхоналар жамоага аъзо бўлишлари мумкин.

— Айтайлик, мен жамиятга аъзо бўлдим. Қандай имтиёзлар берилади?

— Якка тартибда аъзо бўлганларга Туркияга сафари чоғида муайян имтиёзлар берилади. Корхона, ташкилот ва муассасаларга эса, Туркиядаги турдош корхоналар билан иқтисодий алоқа ўрнатишда кўмаклашилади.

— Сўнгги савол: жамиятнинг манзилгоҳи...

— Тошкент шаҳар, Жавоҳарлал Неру кўчаси 1-уй. Телефони: 33-63-74.

Суҳбатдош:
Зиёвуддин ОРТИҚХУЖАЕВ.

Бугун—ёшларнинг Халқаро бирдамлик куни

Дўстлик чегара билмас!

Ҳар сананинг ўз тарихи, боиси, мазмуни бор. Бугун нишонланаётган ёшларнинг Халқаро бирдамлик куни ҳам шундай.

Маълумки, 1955 йил апрелида Индонезиянинг пойтахти — Бандунгга Осиё ва Африкадаги 29 давлатдан вакиллар тўпланишади. Тарихга у Бандунг конференцияси номи билан кирган. Бу конференцияда инсоннинг асосий ҳуқуқларини ҳурмат қилиш, давлат мустақиллигини, ҳудудий яхлитлигини, барча ирқ ва миллатларнинг тенглигини тан олиш принциплари эълон қилинди.

1957 йилнинг 21 февралида ДЁХФ ва ТХИга аъзо ташкилотларнинг VI Жаҳон фестивали Бандунг конференциясининг аҳамиятини юқори баҳолайди. Шундан у ўтказилган санани — 18 апрелдан 24 апрелгача бўлган кунларни Жаҳон фестивали жамғармаси Ҳафтаси, 24 апрелни эса мустамлакачиликка қарши, тинчтотув яшаш учун курашаётган йигит-қизларнинг, ёшларнинг Халқаро куни сифатида нишонлаш ҳақидаги таклифни қўллаб-қувватлайди.

Шундан бери демократик ёшлар ва ер куррасининг талабалари ҳар йили 24 апрелни ёшларнинг Халқаро бирдамлик куни сифатида байрам қиладилар.

Жумҳуриятимиз ёшлари БМТ, ДЁХФ, ССЖИ, ЁТҚ, Шўро ва халқаро ижтимоий ташкилотлар томонидан ўтказиладиган барча тадбирларда фаол қатнашиб келмоқдалар. Шу билан бирга ҳар йили Ўзбекистонда турли халқаро тадбирлар ҳам ўтказилиб турилибди. Бу ўринда ўтган йиллари шўро ва япон ёшларининг «Дўстлик» кемаси, «Талабалар театрлари фестивали», «Ёш ленинчи» ва Афғонистон Жумҳурияти ёшларининг «Дарафше жавонон» рўзномаларининг байрамларини кўрсатиб ўтиш ўринлидир.

Мана кеча В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиали турли миллат ва элат йигит-қизлари билан гавжум бўлди. Ўзбекистон ССЖ ЁТҚси музей ходимлари билан биргаликда ёшларнинг Халқаро бирдамлик кунига бағишланган тадбирига пойтахт йигит-қизлари ва Тошкентнинг олий, ўрта махсус ўқув юртларида таълим олаётган хорижий мамлакатларнинг талабалари тўпландилар.

Тошкент шаҳридаги интернат-мактабларда 275 афғон боласи таълим олмоқда. Бу ўринда шуни ҳам таъкидлаб ўтиш керакки, хорижий талабаларнинг катта қисми турли хил ижтимоий ташкилотларнинг стипендиатлари ҳисобланадилар.

Жумҳуриятимиз ёшларининг халқаро алоқалари ҳам кенгайиб бораяпти. Жамиятни демократиялаштириш йигит-қизлар ўз муддаоларини рўёбга чиқариш учун янги-янги имкониятларни очиб бераяпти. Бир қатор хорижий ёшлар ташкилотлари Ўзбекистон ёшлар ташкилотлари билан ҳамкорлик қилиш истагида эканликларини билдирдилар. 1990-1991 йилларда Малайзия ёшлар кенгаши, Мальта, Непал ва бошқа бир қатор мамлакатларнинг ёшлар ташкилотлари билан алоқалар йўлга қўйилди.

Бепул моллар

Ажабланарсиз? Тақчиллик замонасида, яна яшаш қийинлашиб кетган бир пайтда дўкон пештахталарида бепул молларнинг турниши... Ҳеч таажжубланадиган жойи йўқ. Ота-боболаримиз н и н г меҳр-мурувват, одамийлик, етим-есирлар бошини силашдек қадим қадриятлари тикланмоқда, холос.

Урганч шаҳар ижтимоий таъминот бўлими очган дўкондан ўта ночор ҳаёт кечираётганлар, боқувчисини йўқотганлар, етим-есирлар жами 174 киши баҳраманд бўлмоқда. Янги дўкон қисқа муддат ичида жами бўлиб, 50 минг сўмликка яқин маҳсулот тарқатди.

Хўш, шундоқ ҳам иқтисодиётимиз таназзулга учраб, эртанги кун ташвишлантираётган пайтда бу дўкон маҳсулотларни қаердан олмоқда? Бир қисмини корхона-ташкилотлар, бир қисмини эса серҳиммат кишилар тақдим этишмоқда. Масалан, шаҳардаги пойафзал корхонаси, тикувчилик фабрикаси ўз маҳсулотларидан ажратган бўлишса, саноат савдоси идораси беш минг сўм маблағ ўтказган. Бу пулларга ночор кишилар имтиёз ва талабларига кўра керакли моллар олиниб, тарқатилиб бериладди.

Ёки меҳр-мурувватдек савобли ишдан четда қолишни ўз фуқаролик бурчига зид, деб билаётган ва ҳарна мадад тарзида шахсий жамғармасидан улуш қўшаётган кишиларни олайлик. Бу рўйхат бошида шаҳар фирқалари раҳбари, жумҳурият халқ ноиби К. Саидов ва шаҳар бошлигининг муовини М. Жуманиёзовлар қайд қилинган. Олижанобликк кўрсатаётган фуқаролар ўртасида арзимас нафақа олиб тирикчилик қилаётган кексаларнинг ҳам борлиги... ўйлантиради.

Демак, халқ руҳимизда, дилимизда боболаримизнинг ўлмас саховати, ҳотамтабиатлиги йўқолиб кетмаган экан.

(Уз мухбиримиз).

Шу сонга хабар

Муаллимлар сафардан қайтишди

Пойтахт ва Тошкент вилояти муаллимларидан 370 нафари Ленинград, Харьков, Воронеж, Рязань, Ярославль, Кострома каби шаҳарларда бўлиб қайтишди.

17 кунлик сафардан мақсад фақаттина сайру саёҳат эмас, балки тажриба алмашиш ҳамдир. Новатор устозлар жойлардаги ҳунар-техника билим юртларида бўлишди, оталиқ ташкилотларининг ишлари билан танишишди. Мактабгача тарбия муассасалари, гимназия, махсус ўқув даргоҳлари ҳам улар эътиборидан четда қолгани йўқ.

Икки йилдан буён давом этаётган бу тадбир ўз самарасини бера бошлади. Бугун-эрта Тошкент, Ленинград, Харьков, воронежлик илғор муаллимларни қабул қилади.

Эшитдингизми, ўқидингизми?

● МОСКВА шаҳар ижроия қўмитаси бир қатор корхоналарда оммавий ишдан бўшатишни 1 июлгача тўхтатиш ҳақида қарор қабул қилди. Чунки ҳозиргача ишдан бўшаганларни ҳимоя қилиш ва уларни ишга жойлаштириш тартиблари ҳақидаги масала ҳал қилингани йўқ. Бу ҳақдаги ССЖИ Қонуни эса 1 июлдан бошлаб кучга киради.

● АРМАНИСТОН Олий Кенгаши жумҳурият Коммунистик фирқасининг мол-мулкини мусодара қилиш тўғрисида қарор қабул қилган эди. Шу муносабат билан Арманистон Компфирқаси Марказий Қўмитасининг пленуми чақирилди. Пленум қатнашчилари бу қарорнинг Олий Кенгаш илгари қабул қилган Арманистон жумҳуриятида мулк ҳақидаги Қонунга хилоф эканлигини таъкидладилар ва баёнот қабул қилдилар.

● ҚИРҒИЗИСТОН жумҳурияти Олий Кенгашининг шу кунларда бўлаётган мажлисида депутатлар Иттифоқ Шартномасини имзолаш тўғрисида илгари билдирилган фикрларидан қайтдилар. Улар жумҳурият Президенти А. Акаев ўз нутқида Шартноманинг қарийб барча пунктларини қаттиқ танқид қилганидан сўнг шундай қарорга келишди.

Жумҳурият ҳозиргача Қозоғистон, Ўзбекистон, Украина билан ўзаро ҳамкорлик шартномасини имзолади. Яқинда Белоруссия ва Туркманистон билан ҳам бир битимга келинади. Россия билан ҳам тузиладиган шартноманинг лойиҳаси тайёрланмоқда.

● МАДАНИЯТНИНГ беқиёс гуллаб-яшнаши темурийлар даврининг ўзига хос белгиси бўлди. Бу давр Афғонистон тарихида ижтимоий турмушнинг турли соҳаларида жуда катта ютуқларга бой бўлди. Шоир, мутафаккир, давлат арбоби мир Алишер Навоий ўша даврнинг энг атоқли вакилидир.

Навоий 1441 йилда Ҳирот шаҳрида таваллуд топди. Султон Ҳусайн Бойқаронинг вазири бўлди. Олимларга, санъат вакилларига ҳомийлик қилди. Ўз асарларини форс ва туркий тилларда ёзди. Унинг асарлари, деб ёзади «Қобул Таймс» рўзномаси, лирик оҳанги ва инсонпарварлик ғояларига асосланганлиги билан ажралиб туради.

1498—99 йилларда шоир барча лирик шеърларини тўртта тўпламга йиғиб, девон ҳолига келтирди. Жаҳонга машҳур «Ҳамса»ни эса ҳеч иккиланмасдан Алишер Навоий ижодининг чўққиси дейиш мумкин. Бу асар «Лайли ва Мажнун», «Ҳайратул Аброр», «Фарҳод ва Ширин», «Сабъаи Сайёр» ва «Садди Искандарий» достонларидан ташкил топган.

Навоий ташаббуси билан 370 та мачит, диний мактаблар ҳамда қироатхонлик марказлари ҳам ташкил этилган. Бундан ташқари, у боғлар, ҳовузлар, карвонсаройлар ҳам қурдирган.

● ССЖИ Давлат Банки Шўро композитори, пианиночиси, дирижери С. С. Прокофьев туғилган куннинг 100 йиллиги муносабати билан бир сўмлик эсдалик тангани муомалага чиқарди.

Эсдалик танга ҳамма турдаги тўловларга, шунингдек, хорижий, ҳисоб варақаларига ёзиш учун, жамғармаларга, аккредитивларга ва жўнатиш учун ҳеч чекланмаган миқдорда ўз қиймати билан қабул этилиши мажбурийдир.

● МОСКВА шаҳар ижроия қўмитасининг Адлия бўлимидан хабар қилишларича уч ташкилот: Москва касаба уюшмалари федерацияси, «Демократик Россия» ҳаракати ва ССЖИ Эркин касаба уюшмалари бирлашмаси меҳнаткашларнинг Халқаро бирдамлик куни Қизил майдонда юриш ва митинг ўтказиш тўғрисида илтимос билан мурожаат этдилар.

● ВАРШАВАдаги маданият ва фан саройининг конгресслар залида одатдан ташқари воқеа юз берди; у ерда Польша пивохўрлар фирқаси (ППФ)нинг таъсис конгресси бўлиб ўтди. Делегатлар янги фирқанинг дастури ва низомини қабул қилдилар, унинг раҳбари, идораларини сайладилар. Бу фирқанинг қарийб 4 минг аъзоси, 10 минглаб тарафдорлари бор. Шу фирқанинг асосчиларидан бири — 42 ёшли актёр Януш Ревиньский фирқа раиси бўлди.

Талончилик қимматга тушди

Тошкентнинг Жанубий темир йўл вокзали ички ишлар бўлимига 1966 йилда туғилган И. Каримов мурожаат қилиб, «Душанбе—Тошкент» поездининг 11 вагонида нотаниш болалар пичоқ ўқталиб, куч ишлатиб унга тегишли бўлган ҳаммаси 2000 сўмлик кийим-кечакларини, пулини, сумкасини олиб ғойиб бўлганини маълум қилди. Зудлик билан кўрилган чора-тадбирлар натижасида талончилар қўлга олинди. Улар кимлар дерсиз? Тошкент вилоятининг Чиноз шаҳрида истиқомат қилувчи, 1971 йилда туғилган Саидаҳмедов, 1969 йилда туғилган Х. Файзуллин, 1974 йилда туғилган Н. Носиров, 1975 йилда туғилган А. Қодиров, 1976 йилда туғилган Р. Маҳмудовлардир. Бу иш юзасидан тергов ишлари олиб борилаяпти.

Қотиллар ушланди

Шу йил 6 апрель соат 16.00 ларда Фарғона ноҳиясида жойлашган «Азот» ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳудудида пичоқ билан уриб ўлдирилган 1973 йилда туғилган, Фарғона шаҳрилик М.нинг мурдаси топилган эди. Тезда кўрилган оператив чора-тадбирлар натижасида жиноятчилар қўлга олинди. Улар Фарғона шаҳрида яшовчи 1973 йилда туғилган А. 1976 йилда туғилган. П. ва 1975 йилда туғилган В. экан. Жиноий иш қўзғатилган.

Мавжудани кўрганлар борми?

Наманган шаҳар, 7-Мингчинор кўчасидаги 10-хонадонда яшовчи, 1967 йилда туғилган Тожибоева Мавжуда

Муҳаммаджоновна қидирилмоқда. У ўтган йилнинг 3 август куни бедарак йўқолган.

Кийими: эгнида ёзги атлас кўйлак, оёғида қора туфли, қўлида қора сумкаси бўлган. Уни кўрган ёки ҳозир турар жойини билганлардан «02» телефони орқали милиция бўлимига ёки Ўзбекистон ИИВ жиноят-қидирув бошқармасининг қидирув бўлимига, 39-76-58, 39-77-05 телефонлари орқали маълум қилишларини сўраймиз.

Қ. ЗИКРИЛЛАЕВ,
Жумҳурият ички ишлар вазирлиги матбуот маркази ходими.

Шу сонга хабар

Жумҳурият янгиликлари

БМТ ВАКОЛАТХОНАСИДА КЎРГАЗМА

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Термиздаги ваколатхонасида очилган кўргазмага келган кишилар Сурхондарё тарихи ва маданияти билан танишдилар. Мазкур ваколатхона Афғонистонга инсонпарварлик ёрдами бериш дастури доирасида иш олиб бормоқда.

Кўргазмани шўро маданият жамғармасининг вилоят бўлими ваколатхона ходимларининг илтимосига кўра тайёрладилар. Унга миллий маданият ёдгорликларининг чиройли суратлари, амалий санъат намуналари қўйилган. Кўргазманинг махсус бўлими Сурхондарёда туғилиб вояга етган жумҳурият халқ рассоми Рўзи Чориевнинг ҳаёти ва ижодига бағишланган. Жарқўрғонлик рассом Шоира Қўзиева ҳам ўзининг ранг тасвир асарлари — портретлар, манзаралар ва натюрмортларини томошабинлар эътиборига тақдим этган.

Келгусида алмаштириб туриладиган бир неча кўргазмани ташкил этиш режалаштирилмоқда. Уларга халқ амалий санъати усталари ясаган буюмлар, жумҳурият ҳудудида кашф этилган қадимий топилмалар қўйилади.

ДАРОМАД — ИЖТИМОИЙ ЭҲТИЁЖЛАРГА

Андижон трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасида нарх-наво ошганлигининг ўрнини қоплаш учун 1 миллион сўм пул ажратилди. Бирлашма трикотажчиларига ҳар куни тушлик қилиш учун кишисига бир сўмдан пул тўланади.

Яна бир компенсация чораси сифатида корхонада ойлик мукофотлар миқдори кўпайтирилди. Ўз вазифаларини яхши уддалаётган ҳар бир ходимнинг иш ҳақи анча ошириб тўланади. Трикотажчиларнинг асосий мансаб маошларини ҳам ошириш учун имкониятлар изланмоқда.

Бу ерда молиявий қийинчиликларга қарамай, жамғармалар ҳисобидан кўплаб ёрдам берилмоқда. Уруш ва меҳнат фахрийлари кенгашининг, қариялар ва ногиронлар интернат-уйларининг ҳисоб варақаларига ўнлаб минг сўм пул ўтказилди.

(ЎзТАГ)

«Америка Қўшма Штатлари, Япония, Австрия, Тайвань, Жанубий Корея». Жумҳуриятдаги йирик нашриётлик масканларидан бири ҳисобланган «Ўзбекистон» нашриётида ўрнатилган матбаачилик соҳасининг энг замонавий техникаларида юқоридаги ёзувларни учратиш мумкин. Бу жиҳозлар нашриёт жамоасига иш унумдорлигини оширишда, қўл меҳнати ҳамда ишчи кучлари сонини камайтиришга ёрдам бериш билан бирга, чоп этилаётган матбаа нашрлари чиқишини тезлаштиришга кенг имкон яратмоқда.

— Ҳозиргача компьютерларимиз ўз қийматини қоплаб улгурди, — дейди нашриёт директори Рустам Шомуродович Шоғуломов. — Келгусида улардан янада самаралироқ фойдаланишни жамоамиз аҳли ўз олдига асосий мақсад қилиб қўйган.

СУРАТДА: нашриёт компьютерлар залида. Нашриёт директори Р. Шоғуломов операторлар Мақсуда Эшонхонова ва Муҳаббат Акромова томонидан тайёрланган босма нашр сифатини кузатмоқда.

И. ШЕРБЕК олган сурат.

XX аср кундалиги

РИМ 2744 ЁШДА

Италия пойтахти аҳолиси Римга асос солинган кунни нишонламоқда — «абадий шаҳар» 2744 ёшга тўлди. Афсонага кўра бу шаҳарга Капитолия тепалиги эмизган эгизакларнинг бири — Ромул асос солган. Тўғри, кейинги вақтларда баъзи олимлар эгизакларни ҳақиқатда жонивор эмас, балки чўпон хотини Акка Ларентина сақлаб қолган дейишмоқда, унга феъл-атворига қараб «она бўри» деб лақаб қўйилган экан.

Шаҳарнинг номланишига келганда эса, ривоятларга кўра Ромул билан Рем Тибр дарёси этагида шаҳар барпо этишга аҳд қилишган. Капитолия тепалиги теварагида янги манзилгоҳга асос солган деворни тиклаганларидан сўнг эгизаклар уни қандай номлаш тўғрисида баҳслашиб қолишади. Баҳсни ҳал қилиш учун улар осмонда ким кўпроқ қушни кўрса, шаҳар ўшанинг номи билан аталади, деб келишдилар. А. Вента тепалиги томон қараб турган Рем 6 та қушни, Палатин тепалиги томондаги уфқни кузатаётган Ромул 12 та қушни кўрди (Итальян тилида «Рим» сўзи «Рома» деб талаффуз қилинади). Бу воқеа эрамиздан аввалги 753 йилнинг 21 апрелида юз берган эди.

Айни Капитолия тепалигида жойлашган пойтахт муниципалитетининг кўҳна биносида ана шу воқеага бағишланган тантанали мажлис бўлиб ўтди. Архиепископ Камилло Руини пойтахтга асос солинган кун муносабати билан тантанали ибодат қилди.

СЎРАБ БИЛИШ НАТИЖАЛАРИ

Америкаликларнинг кўпчилиги АҚШ билан унинг иттифоқчилари Ироқ устидан тўла ғалаба қозонди, деб ҳисобламаяпти. Чунки Ироқ Президенти Саддам Ҳусайн ҳамон ҳокимият тепасида қолмоқда. Гэллап илмгоҳи «Ньюсуик» ойномаси учун ўтказган жамоатчилик фикрини сўраб билишнинг эълон қилинган натижалари шундан далолат бермоқда.

Сўраб билишнинг кўрсатишича, Америкаликларнинг 55 фоизи АҚШ билан унинг иттифоқчилари урушда ғалаба қозонмади, деб ҳисобламоқда. Атиги икки ҳафта муқаддам шундай фикрни сўраб билиш иштирокчиларининг фақат 45 фоизи билдирган эди.

Сўралганлар 57 фоизининг фикрича, АҚШ қуруқликда уруш ҳаракатлари бошланганидан кейин 100 соат ўтгач уни тўхтатилишини эълон қилганда бунинг учун ҳали фурсат етмаган эди.

Америкаликларнинг аксарият кўпчилиги — 75 фоизи АҚШ кучлари курд қочоқларини Ҳусайн таъқибидан ҳимоя қилиш, ҳатто агар бу Ироқ армияси билан янги қуролли тўқнашувларга олиб келадиган бўлса ҳам шундай қилиш керак, деб ҳисобламоқда.

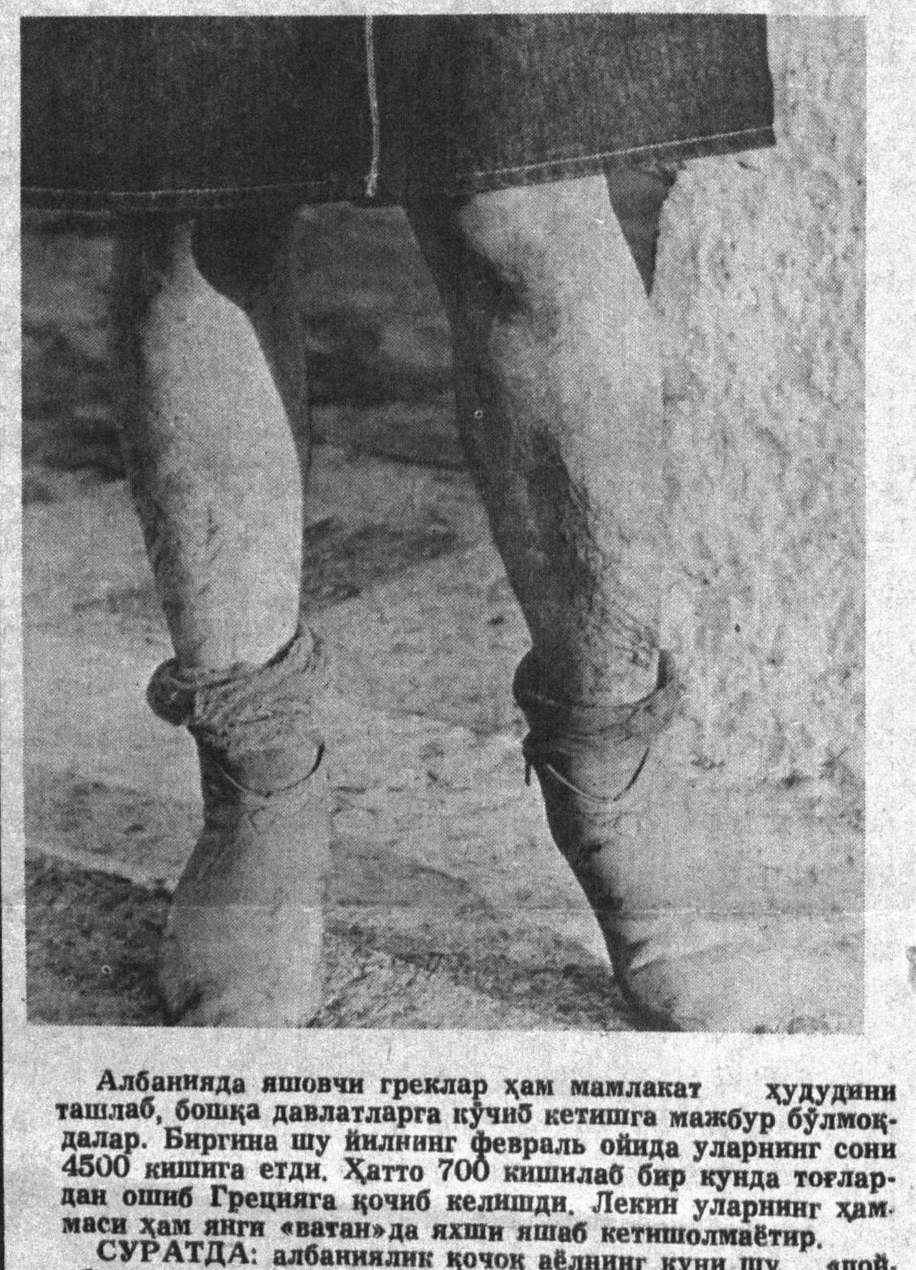

Албанияда яшовчи греклар ҳам мамлакат ҳудудини ташлаб, бошқа давлатларга кўчиб кетишга мажбур бўлмоқдалар. Биргина шу йилнинг февраль ойида уларнинг сони 4500 кишига етди. Ҳатто 700 кишилаб бир кунда тоғлардан ошиб Грецияга қочиб келишди. Лекин уларнинг ҳаммаси ҳам янги «ватан»да яхши яшаб кетишолмаётир.

СУРАТДА: албаниялик қочоқ аёлнинг куни шу «пойабзал»га қолди.

ТАСС сурати.

Давра суҳбати

КОМСОМОЛ ВА ТАЛАБА

Ўзбекистон комсомоли Марказий Қўмитасида «Комсомол ва талаба» мавзуида давра суҳбати бўлиб ўтди. Унда талаба-ёшларнинг бугунги аҳволи, яшаш шароити, ўқув жараёни, бирламчи комсомол ташкилотларининг ўрни ва ҳаракат дастурлари тўғрисидаги масалалар муҳокама қилинди. Қуйида суҳбатда тилга олинган айрим фикрлар билан танишасиз.

Баҳтиёр МИРАЗИМОВ. Тошкент Давлат 2-Табобат олий билимгоҳи комсомол қўмитасининг котиби:

— Шу кунларнинг энг оғир юки назаримда талабанинг чекига тушаяпти. Яшаётган ери — ётоқхонаси бир аҳволда, таъми мана бу бозор иқтисоди... 60-70 сўмдан компенсация тарқатилгани яхши бўлди. Лекин талаба учун бу етарли эмаслигини ҳаммамиз биламиз. Унга яна нималар биландир ёрдам қилиш керак...

Азамат ХЎЖАЕВ, Навоий Давлат муаллимлар олий билимгоҳи комсомол қўмитаси котиби:

— Талаба фақат ўз-ўзига ёрдам қилиши мумкин. Ҳамма ўз аравасини ўзи тортяпти, ҳозир. Менимча, бирламчи комсомол ташкилотларининг кичик хўжаликларни ижарага олиб ишлаш ҳуқуқлари бўлиши керак. Тушган маблағни талаба ўзи учун сарфлайди. Шахсий жамғармамизни ташкил қилар эдик.

Раҳима РАЖАБОВА. Бухоро Давлат муаллимлар олий билимгоҳи комсомол қўмитаси котиби муовини:

— Бизнинг комсомол қўмитамизга талабалар асосан иш сўраб мурожаат қиладилар. Ёнимизда тикувчилик цехи бор. Корхона раҳбарлари билан келишиб, талабаларнинг бир қисмини шу ерга жойлашга ҳаракат қилдик. Лекин улар маълумот сўрайди, турли қоғозларни талаб қилади. Бевосита тикув машинаси олдида ишламаса ҳам, юк ташиш ёки шунга ўхшаш юмушлар билан шуғулланиши мумкинми? Тўғрироғи эса — ишонмайдилар.

Олий ўқув юртининг кундузги бўлими талабаси фақат айрим соатлардагина ишлаши мумкин. Унда ҳам 4-5 соат. Ана шу жиҳатларни ҳисобга олиб, балки шу бугун, шу ерда бир гап келиш керакдир?

Шуҳрат ҚОСИМОВ. ЎзЛКЁИ Марказий Қўмитаси котиби:

— Талабани вақтинчалик иш билан таъминлаш масаласи кун тартибида турибди. Тошкент шаҳрининг ўзида тўқсон минг талаба бор. Уларнинг аксариятини ёзда иш билан таъминлаш керак. Бу жиҳатдан Астрахань вилояти билан талабалар отрядлари ўртасида тузилган шартнома қўл келади. Жумҳуриятимизда ҳам ишчи кучи етишмаётган хўжаликлар талайгина. Шу сабабдан «Талабалар меҳнат биржаси» ишини йўлга қўя олсак, айни муддао бўлар эди.

Яковь УМАНСКИЙ, Ўзбекистон комсомоли Марказий Қўмитаси ёшлар олий билимгоҳи ижтимоий-сиёсий жараёнлар ва ёшлар ҳаракати кафедрасининг мудири:

— Хўп, иш билан ёшларни таъминладик, ҳам дейлик. Уларни фақатгина бу ёнкки бозор иқтисодиётига ўтиш қийинлаштирмаяпти. Яқинда қабулимизга бир аёл йиғлаб келиб қолди. Синглиси уч йилдан буён олий ўқув юртига ўқишга кира олмаётган экан. «Бор айбимиз — пулимиз йўқлигида! Нима қилайлик?» дейди.

Билимгоҳлардаги нопокликлар, порахўрликлар ҳеч кимнинг назаридан четда қолмайди. Талаба ҳам, устозлар ҳам биладики, сезади. Орқасида кимдир бор талабага имтиҳоннинг ҳам, синовнинг ҳам, қолаверса, «совхоз»нинг ҳам хавфи йўқ. Қолганлари нима қилсин? Булардан комсомол қўмиталарининг ҳам хабари бор. Улар нега жим? Аввало комсомолнинг обрўсини кўтарадиган нарса — ҳақгўйликдир.

Баҳтиёр МИРАЗИМОВ:

— Билимгоҳимизда ноҳақликлар бўлаяпти, деб ошкора айтишга камдан-кам одам журъат қилади. Шуни эътиборга олиб, биз анкета саволлари тарқатмоқчимиз. Бу билан қандайдир ўзгариш бўлар, балки. Лекин ўзгаришни яшаша туртки бўлиши тайин. Ўқув жараёнининг яна бир оғриқли нуқтаси бор. Буни ҳам айтиб ўтмоқчиман. Бу ҳақда кўп гапирилган. Яна айтилаверади. Биз талабанинг билимини битта мезонга эканлигини унутиб қўйяпмиз. Олий билимгоҳга «аъло» ва «яхши» баҳо билан, «ўрта» баҳога зўрға илинганларни ҳам аралаштириб юборганмиз. Кейинчалик аълога ўқийдиган ва паст ўзлаштирувчи бир хил даражада сабоқ олади. Менимча, ўзлаштиришга қараб, уларни икки гуруҳга ажратиб алоҳида ўқитиш керак. Олий ва ўрта махсус таълим ҳамда Халқ таълими вазирликлари мазкур соҳа бўйича бир бош қотириб кўрсалар ёмон бўлмасди.

Қобил АБДУЛЛАЕВ. Бухоро муаллимлар олий билимгоҳи аниқ фанлар куллиёти комсомол қўмитаси котиби муовини:

— Жуда тўғри айтдингиз... Бошқалар бош қотириб кўрсалар... Ёшлар иттифоқчи! Икки гуруҳга ажратиб ўқитиш тартибини ўз билимгоҳимизда синов тариқасида уюштирсак бўлмасмикан? «Кўп гапирганлар кўра — амалий ишга ўтиш керак». Бу сўзлар қанчалар оғир ботмасин бизга, яна такрорлаш лозим, бизнинг комсомолда етакчилик йўқ. Атрофига ёшларни тўплай олмаяпти. У ўз ишида шакл ва мазмун ўзгаришига эришиш керак.

* * *

Баҳс-мунозараларда одатда қарор қабул қилиниб, ҳужжатлар имзоланмайди. Афсус. Чунки унда залворли гаплар айтилиши, яхши фикрлар билдирилиши мумкин. Мазкур давра суҳбати ҳам бундан ҳоли эмас. Унда ҳам юмушлар ҳақида батафсил гаплашиб олинди, котиблар «дард»ларини тўкиб-солдилар. Тўғри, айрим аниқ таклифлар, дадил мулоҳазалар билдирилди. Лекин гап унинг амалга оширилишида кетганда...

Суҳбатни якунлаётиб, ЎзЛКЁИ Марказий Қўмитасининг котиби Шуҳрат Қосимов барча таклиф-истакларни жамлаб, Марказий Қўмитага ўрганиб чиқиш учун тавсия этилади, деди. Мунозарада саноқли кишиларнинг қатнашганлиги, кишини хавотирга солади. Ахир жумҳуриятимизда қирқдан ортиқ олий ўқув юртлари фаолият кўрсатаяпти-ку!! Ёки уларнинг комсомол котибларини айтадиган гаплари, муаммолари йўқмикан? Ҳар нима бўлганда ҳам «Комсомол ва талаба» давра суҳбати муддао бўлар эди.

Йиғилишда иштирок этаётиб, бир нарса ташвиш қилди. Мазкур суҳбат ҳам рус тилида бўлиб ўтди. Ваҳоланки, иштирокчиларнинг талайгина қисми маҳаллий миллат вакиллари. Ноҳия комсомол қўмиталарига юборилаётган расмий қоғозлар ҳам рус тилида экан, нима деса бўлади! Умуман катта-катта анжуманларда ҳам ҳамон рус тилида иш юритилаяпти. Мазкур суҳбатда бир ўзбек котиба қизнинг «Ўзбек тилини тушунаман, холос. Рус тилида сўзлайман...» дейиши жуда таъсир қилди. Етакчиларимиз ўзи она тилида сўзлашмасалар, умум ишимиз нима бўлади. Давлат тили ҳақидаги қонуннинг бажарилиши учун белгиланган саккиз йиллик муддат бекорчи гап. Давлат тили ҳақидаги қонун мақомлигича қоғозлигича тарихга кирмади...

Суҳбатни ЯШНА ёзиб олди.

Ёшлар ва қонун

Болта кўтарган аёл

«Судланувчи Каримова Ойжамол Ҳайитбоевна 1966 йил 5 майда Амударё ноҳиясидаги Қипчоқ овулида туғилган. Миллати-ўзбек, Шўро Иттифоқи фуқароси, фирқада йўқ. Маълумоти ўрта махсус Нукус қишлоқ хўжалик билимгоҳини 1987 йилда тугаллаган, ҳарбий хизматга бурчли эмас, оилалик бир боласи бор. Олдин судланмаган, ҳукумат мукофотлари йўқ, депутат эмас, ногирон ҳам. Ҳеч қаерда ишламайди. Амударё ноҳияси Манғит шаҳри Лермонтов кўчаси 16-уйда яшаган, жиноят иши бўйича эҳтиёт чораси туфайли ҳибсда. Айблаш фикрининг нусхасини олган, айбига иқрор...»

(ЎзССЖ ЖКнинг 81-моддаси билан айбланиб, судга берилган О. Ҳ. Каримовани айблаш бўйича «I-46-89» рақамли жиноят ишидан).

...Умрда товуқ сўйиб кўрмаган йигирма тўрт яшар аёлнинг одам ўлдиришига ишониш қийин. Нима деймиз, ҳаммаси қизиқ устида бўлган. Жаҳл келгану, ақл қочган. Икки ўртада кимга ёмон — ўлган бу дунё азобидан қутилиб кетади — қолганларга ёмон. Бирови — болта кўтаргани — муддатни ўташ учун узоқ юртга кетади. Бирови — икки «бахтли ёш»нинг «бахт кечаси»да энг эзгу истак-тилакларга кўмилган куёвбола орадан икки йил ўтмай, хонадонга «бахт олиб келган келин» қиз ҳаммани умрлик армонга дучор қилиб, уйни ҳувиллатиб кетганидан ёнади... Узун тунлар бир ўй азоб бераверади: «Агар бошқа бировга уйланганимда, онам ёнимизда бўларди. Қора қонига беланиб, шаҳид кетмасди... Айтайлик фалончига уйланганимда... Яна бировлари — қотил ва марҳуманинг яқинлари куни неча умрлик ришталари боғланган қуда-андалар эл ичида бош эгиб қоладилар. Айтадиганлари: «Беозор қиз эди. Қайнона зулмини ўтказганда, бўлмаса... болта кўтарадими?! Товуқ сўйганда кўзини яшириб турадиган ожиза-я...»

Айтишмоқчи, Ойжамол бу «иш»ни қасддан қилмаган. Судда ҳам айбларига иқрор бўлиб, тавба тазарру ила кўз ёш тўкди-ку... Икки аёл уришишган, сўкишишган, юмалашган-юмдалашган... келиннинг қўлига тасодифан болта тушиб қолади. Ва сўнг...

Аммо, шундай далиллар борки-ўжар, ўта ўжар. Эшитиб, тилингизни тишлайсиз. «Шунақами? Ким билибди, балки...» дейсиз зўрға.

Ҳа, шунақа. Ҳар оиланинг ўз қонуниятлари бор, орадан ўтган, кўчага чиқарилмайдиган қайси оилада бўлмайди? Умр байрамлардан иборат эмас. Ҳар куннинг тўй-томоша бўлавермайди. Рўзғорнинг оғири бор, машаққати бор, етар-етмас томони бор. Бир кун палов есанг, ҳафта суюғига чидайсан...

Марҳума Жумагул опа оиласи ўрта ҳол оилалардан. Ўғли Мақсудни уйлантирганда гап-сўзлари... Уруш-жанжал келин-куёв рўзғорнинг бир учини, оғир-енгилини кўтаради, деб умид қилган. Кейин келин фарзанд кўради. Боласи билан бўлиб, хонадон юмушларини уйдагилар кутганчалик бажара олмайди. Қишлоқ хўжалик билимгоҳини битгазган. Дипломи бор. Аммо бундайларга яраша иш қани? Яна ёш боласи билан. Ютаман, деб турган рўзғорга дурустроқ пул келтирмагандан кейин мол-ҳол, ўчоқ-қозонга, кир-чиру, супириқ-сидириққа йўқ демаслигинг керак. Эрининг топадигани нима бўларди...

Бу ғалги жанжал қайнона келиннинг биринчи «машқи» эмасди. Аммо, сўнггиси бўлди... Ойжамол бунгача ҳам оиладаги ғиди-бидидан аразлаб бир неча марта отасиникига кетди. Ўртага тушишди, яна қайтиб келди. Яна кетди, яна қайтди... «Кетди-келди» бир шу оиладами?

Аммо, ўша куни «қора кун» эканини ким туш кўрибди.

Айбланувчи иқрори: «Ўша куни тонгги бешларда қайин онам «Эшикни очиб қўй!» деб турғизди. Бориб эшикни очиб келиб, яна ётсам, бақирди. Туриб уй юмушларини қилиб юрдим. Уйқусираб қайнонамнинг калишини кийган эканман, у қарғанди... Кейин мен эримни ишга кузатдим. Шунда ҳам қайин онам қарғаниб юраверди. Майда-чуйда сақлайдиган хонамиз бор, ғаллахона деймиз, шуни супираётганимда, у кирди: «Кетсанг, кетиб йўқ бўлмадинг, келиб-келиб ўнгдирмадинг» деб қарғади, ҳароб бўлгур, деб сочимдан тортиб урди... Мен унинг қўлларини сочимдан ёздириш учун бир икки марта уриндим. Аммо.. Қарангки, қўлимга болта тушиб қолди. Унинг орқа томони билан бир неча марта қайин онамнинг бошига туширдим...

Қотилнинг сўзига ишонсак, Жумагул опанинг умрига нуқта қўйган сўнгги жанжал худди шундай бўлган. Ойжамол ўзини ҳимоя қилиш учун билмасдан, тасодиф туфайли қайнонасини ўлдирган. Суд-тиббиёт кўриги хулосасида шундай ёзилган: «Жабрланувчи Жумагул Хўжамуродова бошига тўмтоқ (болтанинг орқа томони) нарса билан қаттиқ урилиши натижасида очиқ бош мия жароҳати олган, калла суягининг синиши, бош мия юмшоқ пардасининг тагига кўп миқдорда қон қуйилиши ва бош миянинг лат ейиши натижасида қотиллик рўй берган жойнинг ўзидаёқ дарров вафот этган». Демак, қотил бу ишни қасддан қилмаган, деган хулоса чиқади. Йўқ. Негаки, Ойжамол болта билан қайинонасини беш марта ургач, у ҳушини йўқотиб ағдарилиб тушгач (ўлим дарров содир бўлган) ўзига келиши, қилиб қўйган ишидан қўрқиб дод-вой солиши, атрофига қўни-қўшниларни тўплаб, даҳшатли қилмиши учун афсус-надоматлар чекиши керак эди. Исми чиройли бўлган аёл эса ўз жиноятини яшириш учун янада даҳшатлироқ хотимани ўйлаб топади. («Товуқ сўйиб кўрмаган одам»нинг беш дақиқада шу қадар ўзгариб, ўзини тутиб олиб, гўё ҳеч нарса бўлмагандай марҳума жасадини «қайта ишлаши» ўйлантиради одамни).

Ойжамол болтани, ўзининг қон юққан кўйлаги ва камзулини уй ичига яширади. Жиноят содир бўлган жойдаги қонни аёллар лозими, эрининг ички кўйлаги ва боласининг иштончаси билан яхшилаб супириб-сидириб олади ва қонга ботган бу кийимларни уйдаги печка ичига беркитади. Ҳатто жасаднинг устидаги яшил жемперни ечиб олиб, ювиб, дорга илиб қўйишни ҳам унутмайди. Сўнгра бутун айбни марҳумага тўнкаш учун уни шу яқин ерда турган мотоциклни устига ағдаради ва бирор муддатлардан сўнг қўшниларга «кўз ёши» қилиб чиқади, қайин онасининг устига мотоцикл йиқилиб кетганини айтади...

Жиноят содир бўлган куни Жумагул опанинг турмушга чиқиб кетган қизи Гулчеҳра уйига қўнғироқ қилган. Симсўз дастагини Ойжамол олган. Гулчеҳранинг «энам қайда» деган сўровига «мен ҳозир келдим, уйда йўқ экан, ҳаммаёқ очиқ, қўшниларникига чиқиб кетгандир» деб жавоб қайтаради. «Боламни табибга олиб боришим керак, соат неча бўлди» деб қайта-қайта сўрайди. Вақт тушликка яқин, ўн бирлар атрофида бўлган. Ойжамол телефонда ҳеч бир ҳаяжонсиз гаплашган. Ваҳоланки, шу пайтда қотиллик содир қилинганди.

Ойжамол «кўз ёши» қилиб чиққан қўшниси Орзигул гувоҳлик беришича ўн бир ярим, ўн иккилар арафаси (ҳамма ишни бир ёқлик қилгач) чиққан. «Камол акам қани, қайин онамнинг (у қайин онасини «энам» деб атаган) устига мотоцикл йиқилибди, ёрдам берсин», деган. Орзигул яқинда сариқ билан оғригани сабабли, оғир юк кўтара олмаслигини айтган. Яна бир қўшни Жумамурод акани кўриб, воқеани унга баён қилишган. Жумамурод ака кириб, жасад устидан мотоциклни олган, ўлибди, деб уни ётқизиб қўйган. «Марҳуманинг ҳамма ери қон эди, қолаверса, бу мотоциклни ёш бола ҳам кўтариши мумкин», дейди Жумамурод ака.

Марҳуманинг яна бир қизи Ширин тушликка келганида унга бўлган воқеани сўзлаб беришган. Чақирилган дўхтирлар жасадни кўздан кечириб қайтиб кетишган. Ойжамолнинг сўзларига чиппа-чин ишонган Ширин ноҳия ички ишлари ходимларини уйга киргизишга қаршилик қилган... Мусулмончилик одатимизга кўра марҳумани тинчгина тупроққа қўйиш керак. Милиция аралашса, кейин ўликхонага олиб кетишади, ёришади...

Фақат тушликка қайтиб келган Мақсуд хотинининг сўзларига шубҳа билан қараган. Ойжамолнинг «Мен кўмир ёқиш учун кетгандим, қайтиб келсам энамнинг устида мотоцикл ётибди» деган сўзларидан кейин айтгани... «Бу сенинг ишинг чиқар» дегани...

Мақсуд судда гувоҳлик бериб, одатда ҳовлида ётиши керак бўлган болта нима қилиб, уйда, печка орқасида турибди, дейди. Яна хотини бўлар-бўлмасга уйига кетиб қолиши, жанжаллашиши, уришганда кўп ёмон гапларни айтишидан нолинади...

Қотиллик содир бўлди. Бир одам бевақт дунёдан кўз юмди. Айбдор ёш боласи борлиги, олдин судланмагани, ўз айбига иқрор бўлиб пушаймон қилгани учун нисбатан енгилроқ жазо олди. Унга саккиз йил қамоқ жазоси белгилашди.

Юқоридагиларни ўйлаб, киши хаёлларга берилади. Умрида ўлик кўрмаган йигирма тўрт яшар аёлнинг қора қонига беланиб ётган қайин онасидан қон жемперини ечиб олиши, ердаги қонларни яхшилаб ювиши, унинг устига мотоциклни ағдариши... инсон боласи тасаввур қилмайдиган ҳолат. Одатда бундай ваҳшийликни одамийлик қиёфасини йўқотган кимсалар — ашаддий каллакесарлар қилди, деса ҳеч сўзсиз ишонардик. Аммо, қишлоқда ўсган қиз бола...

Рўй берган даҳшатли воқеа Ойжамолни бир неча дақиқада тамомила бошқа одам қилиб юборган бўлиши ҳам мумкин. У қилган иши учун муқаррар жазодан қўрққан, қамоқхона тўғрисида бировлардан эшитганлари этини жимирлатган... ва тинчгина қутулиш пайига тушган, ҳатто кўпчилик ишониши мумкин бўлган «бахтсиз ҳодиса»ни ўйлаб топган.

Йигирма тўрт яшар аёлнинг болта билан ўз онасидек бўлган инсонни ўлдириши ҳам бизни ўйга толдиради. Одамлар нега шундай бўлиб боришмоқда? Бировнинг ҳақига кўз олайтириш, ўғирликни кундалик воқеа деб санайдиган шу кунларда афсуски, қотиллик ҳам тобора оддий ҳодисага айланиб бормоқда. Меҳр-оқибат, одамийлик кунаро ноёб матоҳга айланмоқда...

Билағон ёзувчилар ўз асарларида ижобий ва салбий қаҳрамонларга мос исм танлашади. Гўё ҳамма айб исмда мисоли. Одамлар Қоработир, Абдулатиф каби номларни фарзандларига қўйишдан чўчиб қолишган. Айни пайтда Алишер, Фарҳод, Тоҳир, Муҳаммад исмли йигитлар ҳам жиноятга қўл уришмоқда. Зуҳро, Ширин, Лайли, Нодира, Ойшадек бир-биридан чиройли исмли хотин-қизлар ҳар қандай номаъқулчиликдан қайтишмаяпти...

Мана ким ўйлабди, Ойжамолдек аёлнинг қотилликка қўл уришига. Аммо, шундай бўлди. Бу ёғига нима ҳам дейсиз?

Рўзимбой Ҳасан,
«Ёш ленинчи» мухбири.

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

ҒАРОЙИБ МУСОБАҚАЛАР

● ДУНЁДА қандай мусобақалар ўтказилмайди, дейсиз. Бу мусобақа деганнинг ҳам тури кўп экан. Санаб саноғига етолмайсан, киши. Бунинг устига ғаройиблиги-чи. Масалан, Англиянинг Оли шаҳрида уй бекалари қўлида това ушлаганча югуриш мусобақаси анъанага айланган. Унинг шарти қуйидагича: бир қўлида това ушлаган бека югуриб кетаётиб иккинчи қўли билан товага пирог ташлайди. Агар кимки, тушириб юборса, ўша заҳоти ўйиндан чиқади. Ёки француз нонвойларини олиб кўрайлик. Улар ҳам ўзига хос мусобақа ўтказиб туришади, яъни қўлларидаги патнисда торт кўтарганча маълум масофага югуриш. Марраға биринчи бўлиб етиб келишдан ташқари, кондитер маҳсулотининг шаклини кимки бузмаган ҳолда келсагина ғолиб ҳисобланади.

Швейцариянинг Альпида эса тўрт одамнинг калласига тенг келадиган тошларни узоққа улоқтириш беллашуви мавжуд. Ҳозирча рекорд кўрсаткич 3 метрлик улкан тош бўлиб қолмоқда. 4 метрлигини ҳали ҳеч ким улоқтиролганича йўқ.

Ғарбий Олмонияда бундан ҳам ғаройиб анъанавий ўйин бор. Ўйин хонтахта остида ўтказилади. Унинг шарти қуйидагича: хонтахта остидаги майдон иккига бўлинади, икки рақиб икки томонда ётиб олганча, жимжилоқ бармоқлари билан бир-бирини тортишади. Кимки рақибининг қўлини чизиқдан тортиб ўтса, ўша ғолиб саналади.

Қурбақалар беллашуви ҳам кўп шов-шувларга сабаб бўлаётган ўйинлардан. У ҳар доим Калифорнияда ўтказилади. Америконинг ҳар бурчидан «қурбақашунослар» ўз қурбақалари билан келишади. Беллашувда нафақат қурбақалар, балки гоҳо унинг соҳиблари ҳам сакрашларига тўғри келади. Чунки ўжар қурбақалар сакрамай туриб оладилар. Шунда хўжайин сакрасагина у ҳам «сендан қоламанми» дегандай ундан ўтказиб сакрайди.

Қисқаси бундай мусобақаларни кўплаб санаш мумкин. Яхшиси сизни зериктириб қўймайликда бошқа мавзуга ўтайлик. Бу мавзунинг давомини шанба сонига қолдириб турайлик.

ЎЛИМДАН ҚУТҚАРИБ ҚОЛДИ

● БУ ВОҚЕА Италиянинг Салерно вилоятида содир бўлди. 11 ёшли Альфредо Ианнон болалар билан чала қурилган бинонинг учинчи қаватида ўйнашарди. Бир пайт Альфредо оёғи тойиб юқоридан қулай бошлади. Буни ўз пайтида сезган Альфредонинг Стэлл лақабли ити бола тушадиган жойга белини тўғрилаб ўрнашиб туриб олди, яъни бечора бола ерга юмшоқроқ тушиши учун. Ҳақиқатан ҳам воқеа ит кўзлагандек якунланди. Бироқ учинчи қаватдан бола йиқилганда у билан бирга оғир ходa ҳам қўшилиб тушаётганди. Эсли итни қарангки, бола ерга тушиши билан ўрнидан даст туриб, ходанинг «йўлини» тўсди. Шундай қилиб ит иккала зарбни ҳам ўз бўйнига олди ва болани ўлимдан қутқариб қолди. Ўзи эса бироз шикастланди.

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

Собиқ ўқувчилар саҳифамиз меҳмони

«БИЗ БОШҚАЧА ЭДИК»

Бугунги ўқувчи, у қандай бўлиш керак! Шогирд ва устоз орасидаги муносабат нега чигаллашиб бораяпти! Синфдошлар билан учрашиб турасизми! Мактаб ёшида севиш мумкинми!

Мухбирларимиз шу каби саволлар билан мактабни бир неча йил муқаддам битириб кетган кишиларга мурожаат қилишди.

Хурсанджон ИСЛОМОВ, Тошкент шаҳридан. Мактабни 1959 йилда тугатган:

— Битирганимизга шунча йил бўлсада, ҳалигача учрашиб турамиз. Синфдош эмас, қариндош бўлиб кетганмиз. Орамизда ёмон йўлларга кириб кетганлар ҳам йўқ эмас.

Бугунги ўқувчилар ҳақида аниқ бир нарса айтолмайман. Назаримда ҳозиргилар мукаммаллашибми, мураккаблашибми кетгандек. Ўзларини ўта билимдон, ақлли кўрсатишга ҳаракат қиладилар. Биз ўқиган даврда «4» олган ўқувчи (ўғил болалар ҳам) йиғларди. Ҳозиргиларга «1» қўйишса ҳам парвойи фалак. Гўё дунёни сув босса, тўпиқларига чиқмайди...

Ўктам ҚАРШИЕВ, Самарқанд вилоятининг Иштихон ноҳиясидан. Мактабни 1975 йили тамомлаган:

— Мактабга тез-тез бориб, устозларим билан суҳбатлашиб тураман. Синфдошлар билан эса ҳар йили ёзги таътилда тўпланамиз. Биласизми, бугун ўқитувчида обрў қолмаган. Буни ким қандай изоҳлайди билмадим-у, менимча, ўқитувчи билан ўқувчи орасидаги муносабатда сунъийлик кўп. Худди ана шу нуқта устознинг қадри йўқолишига, шогирднинг тарбиясиз бўлишига катта таъсир кўрсатяпти.

Маорифни қайта қуришни олий ва ўрта махсус муаллимлар тайёрлаш билимгоҳларига фақат ўқитувчиликка туғма қобилияти бор йигит-қизларни танлашдан бошлаш керак...

Алижон ИСОҚОВ, Андижон шаҳридан. 1978 йил битирувчиси:

— Назаримда биз ўқиган даврда ўқитувчилар ҳам, ўқувчилар ҳам адолатлироқ эди. Уларнинг орасида меҳр-оқибат, ўзаро ҳурмат бўлган. Домлаларимиз отангнинг кимлигига қараб эмас, билимингга қараб муомала қилишарди. Устозларимдан химия фанидан Охунов, алгебрадан Данил ака Мишайловларнинг сабоқлари бир умр хотирамда михланиб қолган.

Ёдимда қолгани биринчи синфдалигимда Шаҳрихонга бориб, бир кун дарсга келолмадим. Аксига олиб ўша куни 8-Март экан. Ўқитувчи опамиз «Ҳа, совға олишдан қочдингми?», деган эди. У киши ҳазиллашдиларми, ёки киноями, ҳалигача билолмайман. Шу гап юрагимда қолиб кетган. Ҳозиргача совға олиб бормаганим учун айбдор менми ёки таъна қилгани учун муаллимамми, деган саволга жавоб тополмайман.

Зиёда РАСУЛОВА, Тошкент шаҳридан. Мактабни 1985 йил битирган:

— Эслагудек ёрқин хотиралар йўқ. Синфдошларимиз-у, ўқитувчиларимиз орасидаги муносабат ёмон, деб бўлмасди...

...Фарзандларимнинг ўқитувчи бўлишларини истамайман. Сабаби, ҳозир болалар бўйсунмай қолган. Қўрқишмайди ҳам. Ҳурмат масаласиям ҳаминқадар. Олдингилар содда бўлган, дейишади. Ҳозиргиларни эса тушуниб бўлмайди...

Шавкат ЖЎРАЕВ, Фарғона вилояти, Бувайда ноҳиясидан. Мактабни 1985 йили тамомлаган:

— Агар рухсат берсанглар фақат муҳаббат масаласида гапирсам. Мактабдаги севги ҳақиқий эмас. У ўткинчи бир ҳавас бўлиши мумкин, холос. Чунки у пайтда инсон ҳали тўла шаклланиб улгурмаган бўлади. Лекин айнан 16-17 ёшда севмасликнинг ҳам иложи йўқ. Ўзим ҳам яхши кўрганман. Бироқ ҳеч кимга, ҳатто ўша қизнинг ўзига ҳам билдирмаганман. Фикримча севиш мумкин, — фақат сездирмасдан.

Биз ўша куни кўп кишилар билан мулоқотда бўлдик. Баъзилари ўзларини таништиришни исташмади. Нима ҳам дердик. Ҳамманинг ихтиёри ўзида. 40 ёшлар чамасидаги жувон, «Мактабниям, синфдошларимниям эслолмайман», деди. У киши аллақачон хотирасидан ўчиб кетган болалик дўстлари ҳақида эслашни ҳам истамади. Яна бошқа бир суҳбатдошимиз, агар биз тоқат билан эшита олсак, дўстлари, устозлари ҳақида бир китобга етгулик воқеаларни сўзлаб бериш истагини билдирди. Бошқа бири ўрта мактабдан ҳайдалганини, лекин ҳаётда ўз йўлини топиб кетганлиги учун муаллимлар уни фахрланиб эслаб юришларини айтди...

Ҳурматли муштарий! Сиз ўқувчилик йилларингизни қандай эслайсиз! Бу ҳақда бизга ёзиб юборарсиз деган умиддамиз.

Суҳбатни Муҳаммад АМИН ва Ислом ҲАМРО тайёрлашди.

Сенга сиғинаман, МУҲАББАТ!

Нафосат

Дунёда минг бир одам бахтли инсон бўлса, мингтаси сен туфайли. Қанча одам бахтсиз бўлса — ҳаммаси яна сен туфайли, МУҲАББАТ. МУҲАББАТ, наҳотки сен ким пинҳон, ким ошкор сиғинган худонинг биз инсонларга меҳри ё қаҳри бўлсанг. Мен сенга сиғинаман, МУҲАББАТ. Қалбим армонлар қули бўлиб қолмаслиги учун сен-ла бахтли бўлишни истайман.

Мен энг гўзал ёшдаман. Гўё бу ёш сенинг муаттар атрингни олиб келгандай. Қалб дарчасини чертаётганларга нигоҳ ташлашга ундаётгандай. Бу бахт ё бахтсизлик томон қўйиладиган қадамдай қалтис. Бу ўн саккиз ёшнинг ҳавасмандлари бўлса-чи. Ахир бу ёшни абадий олиб қолишга қудрат ҳеч кимда йўқ-ку.

Сен асрлар оша яшаб келаётган,ҳеч кимга сир бермаган, қадрини йўқотмаган, сочлари оқариб кетса-да, ёшликни қўйиб юборгиси келмаган, барча инсон зотининг қалбини забт этгансан. Бу тасодифга тўла ҳаётда эҳтиёткорликни, хатолар шоҳ бўлган замонда меҳр-оқибатни, тавба қилмоқни ўргат, МУҲАББАТ.

Сен қай бир дилга меҳмон бўлсанг, улар сен билан кўз илғамас чўққиларга чиққиси, ҳавасли нигоҳларга чўмгиси келади. Шундай пайтлари баъзан сенинг ёнингда ҳавасми, хиёнатми, саробми шундай «ёнадики», гоҳо сен ғариб сезилиб қоласан. Шунда кўплар сенинг қўлинг қўйиб юбориб, ўзга йўлларга ўтиб кетгай. У йўллар эса жарликлар қаршисида тугагай. МУҲАББАТ, йўлларни ёғдуларинг билан жилолантириб тургин.

МУҲАББАТ, ҳамма «ўзга қалб»ни пок ва виждонли бўлишини исташади. Мен ҳам буни истасамда, ўзга қалбга эмас, ўз қалбимга тўғрилик, меҳр-оқибат ва сен-ла тўлиқ бўлишини истардим. Агар ўзга қалб бугун одатга айланиб кетган гуноҳлардан сесканмайдиган бўлса, мен унга яхши ҳислат эмас, ўзимга шундай фазилат сўрардимки, гуноҳлар оламини чангитиб юрганларни ҳам бир порлоқ йўлларга бошлаб кетай. Агар ўша қалб шу даражада тенгсиз, сенинг ишончингни қозонган бўлса мен ўз қалбимни у туфайли сенинг ўтингда ёниб кетишини тилардим.

МУҲАББАТ, мен сени истамайгина рад этаман. Майли, ўн саккиз ёшим сенга бегона бўлсин. Бу ёш талабаликнинг биринчи поғонаси бўлиб қолса кошки эди. Мен қачонки нозик туйғуларни китобий эмас, юракдан таърифлашни билганимда, кимнидир бахтли қилишга лойиқ кўрганингда, тақдирим сенинг қўлингда эканлигига иқрор бўлганимда юрагимга олов бўл, МУҲАББАТ!

МУҲАББАТ, сен менинг эртанги дунёмсан. Мен эса омонат кунларимни, бахту орзуларимни сенга ишонаман. Сиғиниб яшайман сенга, МУҲАББАТ!

Санобар ҲАМРОЕВА,
«Шуъла» адабий уюшмасининг аъзоси.

Келинг танишайлик

Бухоро вилояти, Вобкент ноҳияси. «Коммунизм» жамоа хўжалиги, 4-бригада. Зулхумор Исмоилова.

* * *

Сурхондарё вилояти, Термиз ноҳияси. Б. Мирзаев кўчаси, 13-уй. Боғдагул Жумаева.

* * *

Андижон вилояти, Асака шаҳри, Саттор Обидов кўчаси. 24-уй, 31-хонадон. Акмалжон Қосимов.

* * *

Тошкент вилояти, Коммунистик ноҳияси. Янгибозор посёлкасининг «Правда» кўчаси. 7-уй, 5-хонадон. Отабек Бегалиев.

* * *

Қашқадарё вилояти, Яккабоғ ноҳияси, «Правда» жамоа хўжалиги. Тошлоқ қишлоғи. 59-мактаб ўқувчиси Нурали Хуррамов.

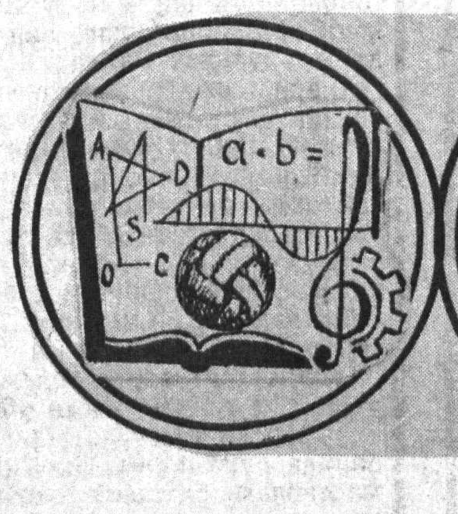

Синфдошлар

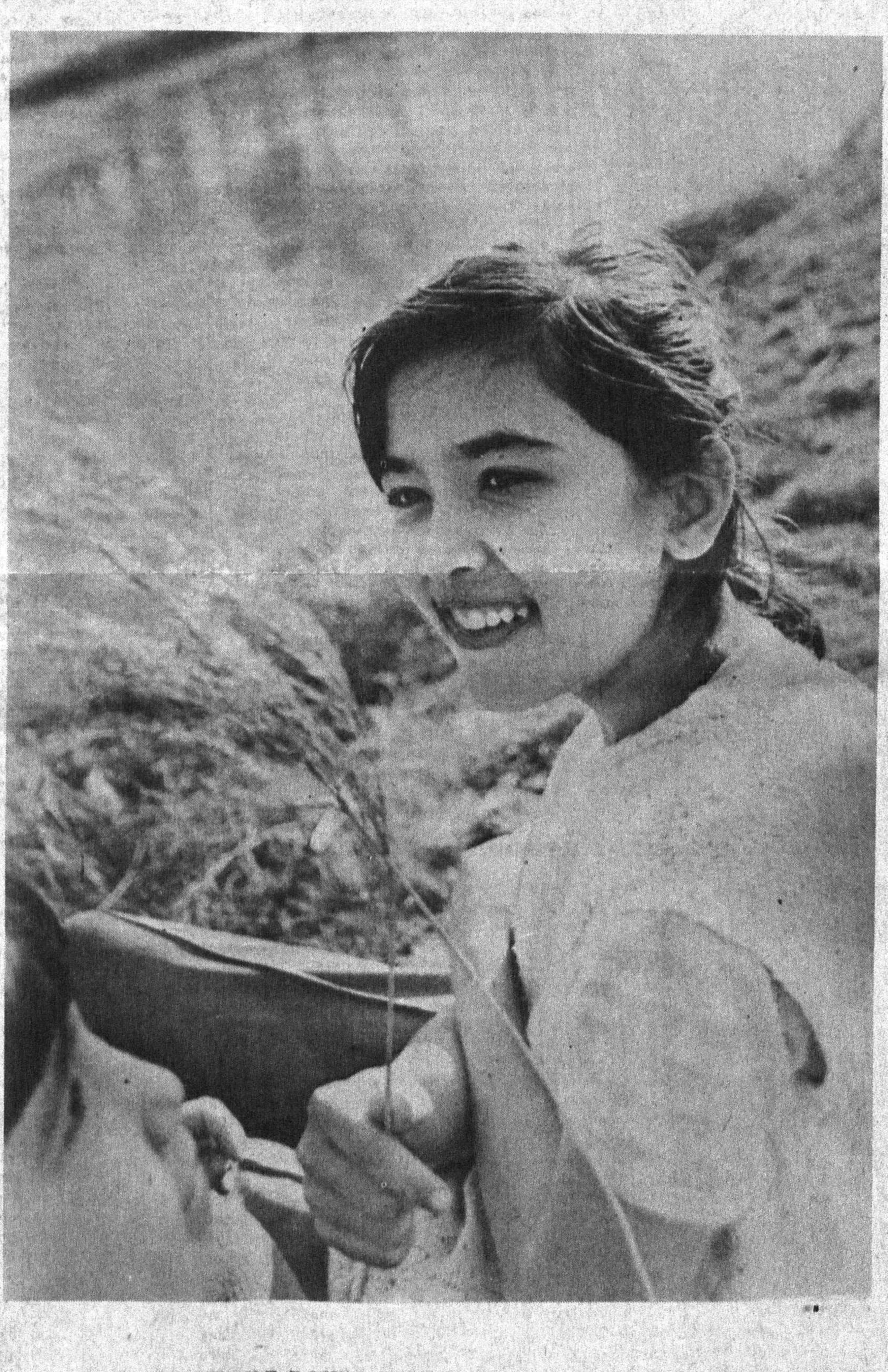

ҲАДЕМАЙ ТАЪТИЛ БОШЛАНАДИ

Дўстларинг атрофингда

— Дилбар, бир ой аввал менга «Синфдошларимдан бўлак дўст-дугоналарим йўқ», деган эдинг. Манзилгоҳингни «Синфдошлар» саҳифасида эълон қилайлик, қизиқишларинг мос келадиган тенгдошларингдан мактублар оларсан десам, ишонмай роса кулган эдинг. Ёдингдами!

— Рост... Шунча мактуб келишини, дўстларим сони бир неча баробар ортиб кетишини (бир ой ичида!) сира-сира хаёлимга келтирмаган эдим. Қизиқ бўлар экан. Туриб-туриб тушимми-ўнгимми деб қўяман.

— Қанча мактуб келди!

— 985 да ҳисобдан адашдим.

— Зўр-ку! Ҳаммасини ўқиб улгураяпсанми!

— Бир ўзим ўқиб, гоҳида кўзларим тиниб кетди. Ҳозир онам, дадам, опаларим ёрдамлашишаяпти.

— Биринчи мактуб қаердан келган экан!

— «Синфдошлар» саҳифаси чиққанидан сўнг, уч-тўрт кун ўтди чамаси. Дадам рўзномалар билан бирга тўртта хат кўтариб келиб қолдилар. «Дилбар қизим, сенга хатлар келибдими?» деб ҳайронлар. Биргалашиб уларни ўқидик. Мактублар наманганлик Ҳуррият Ҳамдамова, қашқадарёлик Мақсуда Холмедова, хоразмлик Роҳатой Йўлдошева, андижонлик Нилуфар Ҳайдаровалардан экан. Бошқа мактублар келмайди, бори шу экан деб юрсам... эртасига, индинига 10-15 талаб хатлар олдим. Қанчалар қувонганимни тасаввур қила олмайсиз.

— Алоқа ходимларининг ҳам ишлари кўпайибди-да!

— Ҳа. Тунов куни телефон жиринглаб қолди. Олсам: «Рўзномага эълон берган Дилбар Ғиёсова сенми? Келиб мактубларингни ўзинг олиб кет» дейишди.

Ҳамма мактубларга жавоб ёзишим қийин, улар жуда кўп. Шунинг учун синфдошларим билан биргаликда жавоб ёзмоқдамиз.

— Мактублар қаерлардан келган! Сир бўлмаса, сенга нималарни ёзишибди!

— Ўзбекистонимиз нақадар кенглигини, унда яхши одамлар жуда-жуда кўплигини энди ҳис қилиб турибман. Менга Бухоро, Сурхондарё, Самарқанд, Хоразм, Андижон... умуман барча вилоятлардан мактублар йўллашган. Биласизми, шунча мактублар орасида бирорта ҳам майнавозчилик қилиб ёзилгани, ёмон мазмундагилари йўқ. Мен манзилгоҳимни рўзномада эълон қилганимда ширинликлар пиширишга, тўқишга қизиқаман деб ёзган эдим. Лекин мактубларнинг аксарияти бу ҳақда эмас. Улар дўстлик ҳақида, биродарлик ва эзгу ниятлар ҳақида. Мактубларда ҳозирги кун, ташвишларимиз акс этади. Балиқчилик Матлуба исмли опамнинг хатлари мени ўйлантириб қўйди. Уларнинг уч фарзандлари бор экан. «Бизнинг қишлоқ жойларида қанд у ёқда турсин, шакар ҳам, сариёғ, тухум, ун ҳам топилмайди. Ана шу масаллиқларсиз нималарни тайёрлай оласиз? Менга ҳам ўргатинг. Ўғилчаларимга тошкентлик опанг юборган, деб бераман...» мазмунидаги хатини олгач, нима деб жавоб қайтаришни билмай қолдим. Фақат онам айтганларидек: «Бу кунлар ўтар...» дея таскин бера оламан.

— Дилбар, сенга мактублар келганидан буён теварак-атрофга, одамларга нисбатан фикринг ўзгардими!

— Қўлимга оламжаҳон мактублар келиб тушганидан сўнг мени бир нарса ўйлантириб қўйди. Қаранг-а, одамлар дўстликка нақадар ташна. Бас, шундай экан, нега баъзи ноҳияларимизда, вилоятларимизда тўс-тўполонлар, жанжаллар бўляпти? Одамлар ваҳшийлашиб, бир-бирларига қўл кўтариш даражасига етдилар? Ана шунга ҳайрон қоламан. Мен кеч соат еттидан сўнг кўчага чиқмай қўйганман, онам-опаларим ялтир-юлтур нарсалари билан кўчага чиқишга чўчишади. Қоронғу тушди дегунча, назаримда кўчани ёсуман-ялмоғизлар босади... Кундузлар эса кўча-кўйда туртишсўкишлар, ғашингга тегадиган гаплар. Балки шулар орасида мен билан дўст тутиниш истагида мактуб йўллаганлар ҳам бордир? Нега бир-биримизга дўст деб қарамаймиз? Ҳамма бегонадек туюлади? Ахир сенга қўпол муомалада бўлганлар билан тузукроқ, дилдан, ҳурмат билан гаплашсанг у билан танишишинг, дўст бўлиб қолишинг турган гап. Биз дўстларимизни атрофдан қидирайлик. Ахир ҳаммамиз бир қуёш остида, бир ватан тупроғида яшаймиз-ку! Ҳаммамиз дўстга ташнамиз. Дўстлар эса ёнгинамизда, фақат уларни кўра билиш керак.

ЮЛДУЗ суҳбатлашди.

«ФАХРИЙ ЁРЛИҚ» НИМАГА КЕРАК?

Болалигимиздан миямизга сингдиришади: «Совет Иттифоқида ўқиш бепул, даволаниш бепул... Ким қандай касбни хоҳласа ўшанга эришиши мумкин. Ҳамма тенг ҳуқуқли...»

Мен бу гапларга ишонмайман. Ҳозирги вазиятда пулсиз ўқишга кириш, игна билан қудуқ қазишдек гап. Тўғри, бизнинг мамлакатимизда ҳеч ким манави ишни қил, деб зўрламайди. Яшаш учун ўқиш керак. Аммо ўқишга киролмаган камбағалнинг фарзанди нима қилсин! Қўлига кетмонни олиб отасининг касбини давом эттираверсинми!

Бизнинг жамият ўқувчиларни қизиқтира билмайди, турли танлов ғолибларини фақат Фахрий ёрлиқлар билан тақдирлашади, холос. Фахрий ёрлиқнинг кимга кераги бор! Ўқишга ё бошқа бирор нарсага имтиёз бермаса. Ҳатто дўконларда ҳам чанг босиб ётибди. Оддий мисол: синфимиз билан ёшлигимиздан тиришқоқмиз. Ютуқларимизни санасак эҳ-ҳе, «...Кечада фаол қатнашганлиги учун», «Физика ҳафталигидаги намунали ишлари учун», «Светофор» мусобақасида биринчи ўрин учун», «...мавзуда ўтказилган танловда фаол иштирок этганлиги учун...»

Фахрий ёрлиқлар ўрнига ўқувчига зарур бўладиган бирор совғалар беришса бўлмайдими! Ҳозир эса ҳеч бир тадбирга жон куйдирмай қўйганмиз. Яна ёрлиқ билан алдаб қўйишларини биламизда. Менда ҳам мақтов ёрлиқларидан бир нечтаси бор. Лекин мен уларнинг ўқишга киришимга кўмак бермаслигини биламан. Қоғоз тақчил пайтда турли ёрлиқларни чиқаришнинг ҳожати бормикан! Қолаверса, жамият, халқ улардан наф кўрмаётган бўлса!...

Азизбек МЎМИНОВ,
Андижон вилояти, Қўрғонтепа ноҳиясидаги С. Раҳимов номли мактабнинг X синф ўқувчиси.

Сиз учун учрашув

ҚАНАДАЛИК ПРОФЕССОР — ТОШКЕНТДА

Торонто дорилфунуни профессори Мария Эва Субтельна бир ой мобайнида пойтахтимиздаги Абу Райҳон Беруний номли Шарқшунослик илмгоҳида бўлиб, у ердаги фан фидойилари билан ҳамкорликда иш олиб борди.

Мария Субтельнанинг айтишича, у хизмат юзасидан бир неча бор Тошкентда бўлган. Бутун ҳаётини Темурийлар даврини ўрганишга бахшида этаётир.

Биз профессор билан бафуржа суҳбатлаша олмадик. Аммо қайта-қайта у мактаб ўқувчиларига атаб дастхат ёзиб беришга бажонидил рози бўлди.

* * *

СУРАТДА: канадалик профессор Мария Эва Субтельна.

„Ёш ленинчи" ўқувчиларига тилагим шул: Навоийни севинг!

М. Субтельна
22.IV.91

Дилимни очаман

Тарсаки

«Олий билимгоҳни тамомлаб, минг орзу-ҳавас билан мактабга ишга келдим. Мана тўрт ойки, ўқитувчилик қиляпман. Болалар тилини, дилини топдим, шекилли, улар атрофимда гирдикапалак. Ишим кўнгилдагидек кетаётган эди...

Дарсларнинг бирида ўқувчимга қўл кўтардим, унга шапалоқ тортиб юбордим. Мана шу кафтларим гувоҳ, синфхонанинг сукутда қотган деворлари, ҳар товушга зириллайдиган деразалари гувоҳ. Ўттиз беш мурғак қалб, одил ҳакам, ўттиз беш қаро кўз гувоҳ...

Мен уни урдим...

Синфхонага кирганимда ғала-говур ҳали тинмаган эди. Бир-икки «ширингина» сўзим билан болалар тинчигандек бўлишди. Аммо кўзимни улардан уздим дегунча, яна ғала-ғовур бошланади. Иккинчи қаторда ўтирган Рашид жуда асабимга тегди: бир олдинги қаторда ўтирганларга қоғоз отса, бир ёнидаги қизнинг сочидан тортади. «Жим» дея огоҳлантирсам, гап қайтаради.

Қандай қўл кўтарганим, қандай тарсаки тортганимни эслолмайман. Фақат унинг — Рашиджоннинг нигоҳи, менга нафратли қадалган кўзлари бир умр хотирамга муҳрланди.

Ўқувчим ота-онасини чақириб келиш учун синфдан чиқиб кетмади, ҳам, дод-вой солмади ҳам. Жимгина жойига ўтирди. Ана шуниси таъсир қиларкан. Нега ўзимни тутиб туролмадим. Нега? Балки кўпдан эшитиб юрган сўзларим: «Калтак билан ўсганга, калтак тилида гапирсанг, тушунади», «Ҳозиргиларни шапалоқсиз тарбиялаб бўлмайди» сабаб бўлгандир?

Рашид кўпдан асабимга тегарди. Бир мен эмас, кўпчилик ҳамкасбларим ундан «тўйган»ликларини айтишарди. Тасаввур қилинг, муштдай бола тенги билан олишгандек олишса, гап талашса?! Андиша қилмайди бу бола, чўрткесар, қўпол. Ўқиса, туппа-тузук баҳо олиши мумкин. Лекин, учдан боши чиқмайди. Тағин менинг дарс соатимда ўзга фан китобини варақласа? Ўқимайди, қуруқ асабингга тегади. Болалар ичида мен билан айтишгани учун ўз обрўйимни сақламоқчи, мустаҳкамламоқчи бўлдимми? Ишқилиб, ҳаммаси бир бўлди-ю, унинг юзига тарсаки тортиб юбордим...

Кун бўйи ҳеч нарса татимади. Ахир бир вақтлар ўзим ҳам шу бола сингари ўқувчи бўлганман. Мени ҳам уришган... Ҳали-ҳануз ўша ўқитувчимни ёқтирмайман. Шуни била туриб...

Ахир асабинг таранглашиб, ҳар бир ўқувчини ураверсанг, охири нима бўлади?

Ўзим билан ўзим курашдим. Сиқилдим. Ундан айб қидириб, ўзимни оқлаб кўрдим: тартибсиз, одобсиз. Ота-она ҳам фарзандини шу ҳолга келгунича индамайдими? Ёки «замонавий» оиланинг ёлғиз, эрка ўғилчасимикан? Нега ўзидан каттага кўзини «лўқ» қилади?! Яхши гапингни билмаса, ёмон гапингга кўнмаса. Бундай шумтакаларни уриб тийиб қўймасанг, бошингга чиқади. Қолганларига ҳам сабоқ бу.

Лекин мен дарсларимда ўқувчиларим михлангандай, қўғирчоқ сингари ўтиришларини хоҳлармидим? Талабалик йилларим, болалар билан дўст бўлсам, уларнинг оламига кирсам, сирлашсам, деб ният қилардим, ахир.

Шу зайл икки кун ўтди ҳамки, ўз ёғимга ўзим қовурилиб юрибман. Рашиджоннинг менга нафрат билан тикилган кўзлари тушларимга киради. «Бировнинг оқи-қораси, норасидасига қўл кўтаришга ким ҳуқуқ берди, сенга! Асабинг таранглашса, дўхтирга кўрин». «Ёмоннинг кучи япалоққа етибди-да» дейман ўзимга-ўзим. Кўнглимга яқин ҳамкасбларимдан бирига «ёрилдим». Кулди. «Ўзи шўх, парво қилма» деди. Кейин ўзининг ёшлигини эслади...

Бугун Рашиджонларнинг синфида дарсим бор. Кирдим. Унутишмапти? Ана Рашид. Нигоҳи партага қадалган... яна бегона китобми қўлида?! Йўқ, тирноғини ўйнаётган экан. Ич-ичимдан хўрсиниқ келди. Илғадимки, болалар билан ўртамизда «девор» пайдо бўлибди. Уни мен, ўз қўлим билан тикладим. Бу деворни йўқота оламанми, йўқми, мен учун қоронғу!

К. О. Тошкент шаҳри».

Муаллимнинг ўй-фикрларини оққа кўчирувчи
Яшнар КАРИМОВА.

ФОРИШ «олимпиада»си

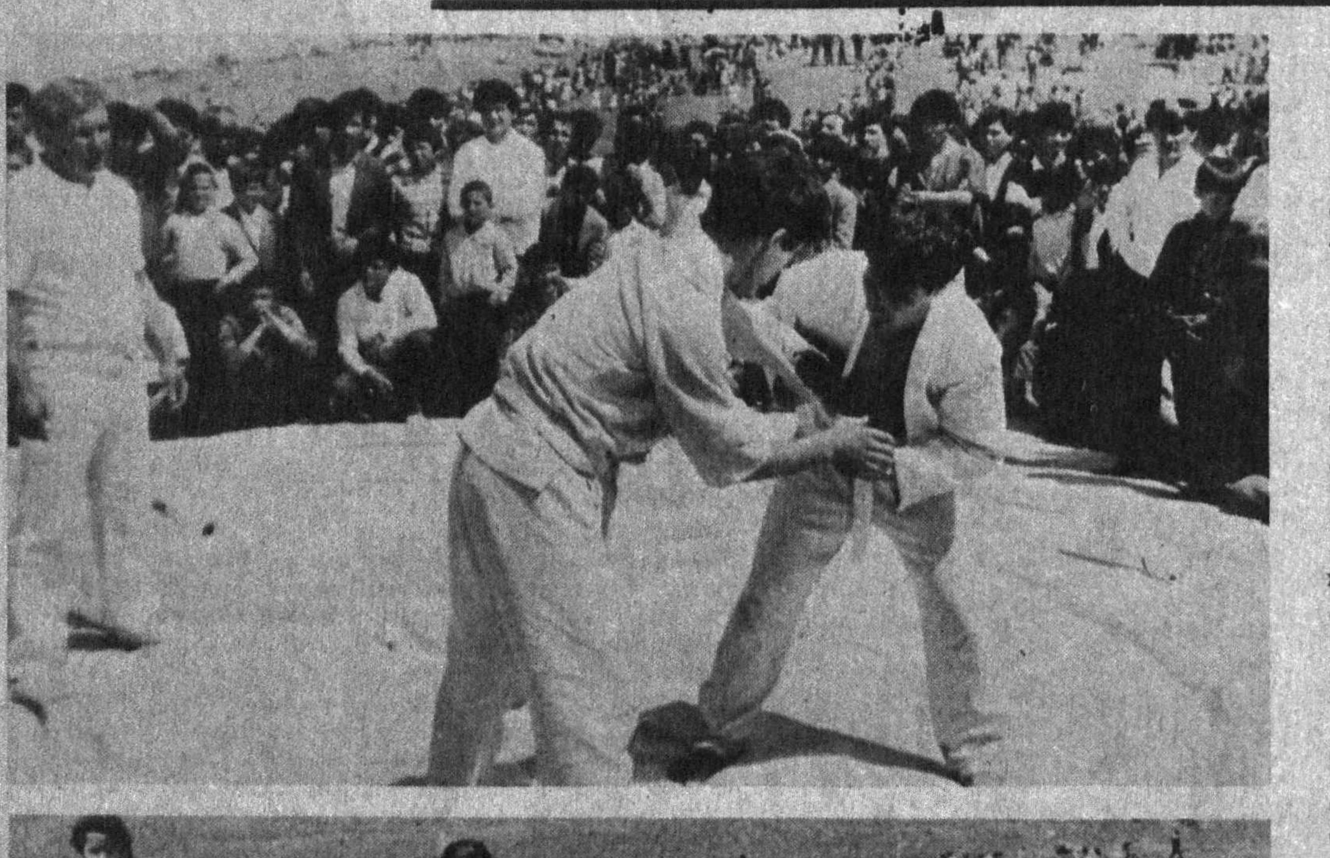

Жиззах жумҳуриятимиздаги энг кенжа вилоят. Вилоят спортчилари мамлакат ва халқаро мусобақаларда ҳали ўзларини кўрсатиб улгурганича йўқ. Маҳоратлилар энди-энди етишиб чиқмоқда. Бу йил вилоят спорти тарихида биринчи марта мамлакат чемпионатининг олдин медали (енгил атлетика) қўлга киритилди. Замонавий жиҳозларга эга бўлган спорт иншоотлари жуда кам. Уларни қуриш бўйича ҳам вилоят жумҳуриятдаги энг охирги ўринлардан бирини эгаллайди. Шундай бўлса ҳам жиззахликлар шаънига илиқ гапларни айтиш жоиз. Улар хайрли бир тадбирга қўл уришди — Иттифоқда биринчи бўлиб халқ миллий ўйинларини кенг доирага олиб чиқа билишди.

Тўйбошилар вилоят Кенгаши раисининг ўринбосари Г. Субхонова, вилоят жисмоний тарбия ва спорт қўмитасининг раиси И. Юсуповларнинг ишлари жуда кўп.

Сиз билан биз халқ ўйинлари мавжудлигини қай даражада биламиз. Унда-бунда озмоз эшитганмиз, холос. У қачонлардан бери ўйнаб келинмоқда? Афсуски, билмасдик. Ҳатто жисмоний тарбия олий билимгоҳларида ҳам талабаларга бу ҳақда тўлиқ маълумот берилмайди. И. Матвеевнинг дарслигида халқ ўйинларига бор-йўғи бир ярим қоғоз жой ажратилган, холос.

Этнографик маълумотлар ва ижодий ёдгорликларда акс этишига қараганда Ўрта Осиёда қадим замонлардан бери жисмоний машқлардан ҳар доим халқ ўйинлари сифатида фойдаланиб келинган. Халқ маросимлари, урф-одатларида миллий ўйинлар шаклланиб, минг йиллар давомида ривожланиб, бир-бирини тўлдириб келган. Улардан энг яхшилари бизнинг давримизда ҳам унутилмасдан ўйнаб келинмоқда. Ўзбек халқ миллий ўйинлари «Камондан отиш», «Отда чопиш», «Қиз қувлаш», «Улоқ», «Човгон», «От устида курашиш», «Белбоғда курашиш», «Қопқон», «Ким чаққон», «Оқ тераким, кўк терак» ва шунга ўхшаган бошқа ўйинлар орқали ёшларни ботирликка, чаққонликка, сахийликка, мулозаматли сақлашга ўргатиш ва қадди-қоматини чиройли, гўзал бўлиб шаклланишига эришилган.

Ўрта Осиёда IV—VI асрдан бошлаб жисмоний машқлар мунтазам ўтказиб келинган. Ўйинларни томоша қилиш учун минглаб мухлислар йиғилган. Олимлар Ўрта Осиёда қадимги Грециядан олдин [Олимпиадалар] мусобақалар ўтказиб келинганлигини айтишмоқда. Халқ ўйинларида ким соғлом, ким эпчил, чаққон ва жисмоний тайёргарликка эга бўлса, ўша ғолиб чиққан. Халқ миллий полвонларни иқдорда эъзозлаган. Шу сабабдан бўлса керак, халқ орасида «куч полвонликдан кўра, бир полвон ҳаққи» деган гап юради.

Ўрта Осиёда феодал ва зодагонлар оилаларида болаларга ёшлик чоғидан бошлаб жисмоний тарбия бериш одат тусига кирган. Зодагонларнинг болалари ҳарбий бошлиқлар, мутахассислар, қиличбозлар, найзабозлар раҳбарлигида ҳар хил турдаги жисмоний машқлар ва ҳарбий ўйинлар билан шуғулланиб, машҳур лашкарбоши, чавандоз, қиличбоз бўлиб етишганлар. Бунинг ёрқин мисолида Амир Темур, Ҳусайн Бойқаро, Бобур, Улуғбек ва бошқа темурийларни айтиб ўтса бўлади.

Халқ оғзаки ижоди ва афсоналарида «Алпомиш», «Гўрўғли», «Ҳасанхон», «Авазхон», «Рустамхон» ва бошқа достонларда чавандозлик кўп тилга олинади. Чавандозлик халқимиз қонига сингиб кетган. Ҳозир ҳам минглаб томошабинлар «Кўпкари» ўйинини кўргани йиғилишади. Уларнинг ҳайқириқлари, футбол стадионларидаги томошабинлар ҳайқириғидан асло қолишмайди. Бу албатта бизни қувонтиради. Лекин шуни айтиш жоизки, жамоалаштириш баҳонасида жаҳонга донғи кетган Жиззах «Қорабайри», Сурхондарё «Бойчибори», «Кўк каптарлари», «Чамбил беллари» деган отларнинг зотлари деярли йўқ бўлиб кетган.

21 апрель куни Форишда ўзбек миллий ўйинларининг тикланишига бағишланган катта сайил ўтказилди. Унда Жиззах вилоятининг бир қанча ноҳияларидан келган қатнашчилар йиғилди. Фориш ноҳияси Янгиқишлоқ ҳудудидаги «Қизилқир» сайилгоҳига ўн минглаб одам йиғилган. Дастурхонларда биз билган ва билмаган ўзбекнинг тўқсон тўрт хил ширин-шакар, лаззатли таомлари. Ўша куни юздан ортиқ халқ миллий ўйинлари намойиш этилди.

Миллий ўйинларнинг Форишда ўтказилишининг ўзига хос сабаблари бор. Тан олишимиз керак. Миллий ўйинларни ривожлантиришга Форишдагидек бошқа жойларда эътибор берилмаган. Мана бир неча йилларким, форишликлар ота-боболаримиз ўйнаб, меҳнат чарчоғини ёзиб келган ўйинларни тиклаб, ҳар йили ноҳия мусобақасини ўтказиб келишмоқда. Умуман Жиззах вилояти ўз ташаббуси билан бошқа вилоятларга ўрнак бўлса арзийди. Халқ ўйинларини ўргатиш, ҳатто болалар боғчаларида ҳам яхши йўлга қўйилган экан. Халқ миллий ўйинлари болаларнинг фикрлаш қобилиятларининг ўсиб боришига, жисмоний ривожланишига, эстетик дид ва ахлоқий сифатларини тарбиялашга ёрдам беради. «Мушук ва сичқон», «Ҳўрозим», «Бекинмачоқ», «Қоч болам, қуш келди», «Ёшбармоқ», «Ўрта бармоғимни топ», «Читтигул», «Учди-учди», «Ҳолам меҳмонга келди», «Тапуртупур қайғоғоч» ва бошқа ўйинлар мисолида кўрсак, улар болаларни ҳар томонлама ривожлантириш, хушмуомалаликка, тўғриликка, дўстона муносабатларни тарбиялашга қаратилган.

Миллий ўйинларимиз орасида қизлар учун мўлжалланган бир-биридан қизиқ, ранг-баранглари мавжуд. «Ўртадаги урибчиқар» ўйини қизлардаги чапдастлик, чаққонлик, мерганлик сифатларини кўрсатади. Ўнгда ва сўлда саф тортган қизлар ўртадаги қизни латтадан бўлган тугунча билан нишонга олишлари керак. Ёки бўлмаса «Чақмоқтош», «Учтош», «Бештош» ўйинларини кўрайлик. Бунда ҳам қизлардаги юқоридаги сифатлар намоён бўлади. Катталарбоп «Подачи», «Отда кураш», «Отда чопиш» ўйинлари ҳам бизда катта таассурот қолдирди. Тош кўтариш ўйини халқимиз орасида анчадан ўйналиб келинаётган ўйин. Олимларимизнинг хабар беришича, Ўзбекистонда бундан 4000 йил олдин темирни эрита оладиган махсус печлар бўлиб, унда ҳар хил тошлар кўрилган экан.

Шу куни Дўстлик ноҳиясидан келган ёш полвон Фарҳод Ҳавасов рақибини йиқитиб, сайилнинг биринчи совринини олди. Форишдаги 30-мактаб ўқитувчиси Умур Исломов миллий ўйинларнинг жонкуяри. У бундан бир неча йил муқаддам ўз мактабида халқ миллий ўйинлари тўгарагини очганди.

— Миллий ўйинларимизни жамлаб бир китоб қилиш керак, — дейди Исломов. Яна жумҳурият ойнаи жаҳонида миллий ўйинлар бўйича болалар мусобақалари ташкил қилинса.

12-мактабдагиларнинг ишбилармонлигига қойил қолдим. Ўзингиз биласиз, ҳозир спорт либослари тақчил. Бор бўлса ҳам пули осмонда. Меҳнат таълими ўқитувчиси Фотима Мирзақулова бошчилигида ўқувчилар ўзларига арзон матолардан миллий спорт либосларини тикиб олишибди. Кўрган кўзни қувонтиради.

Сайилнинг Навоий таваллудининг 550 йиллигига бағишланганини ҳам бежиз эмас. Бобомиз ўз асарларида жисмоний машқ ва халқ ўйинларига кўп тўхталган. Биргина «Фарҳод ва Ширин» достонидаги Фарҳод образини кўрайлик. У Фарҳодни етук инсон сифатида тасвирлайди. Фарҳод ёшлигидан ҳарбий илмни, чавандозликни, мерганлик ва қиличбозликни ўрганади.

Жиззахда халқ ўйинлари тикланишига бағишланган дастлабки ўзига хос «Олимпиада» ҳақидаги гапимга нуқта қўярканман, бу хайрли ишни бошлаганларга ўз миннатдорчилигимизни билдирамиз. Халқ миллий ўйинлари эл саломатлигини яхшилашдаги бирдан-бир энг қулай усулдир. Уни ривожлантириш учун фалонча-фалонча пул турадиган спорт кошоналари унчалик зарур эмас. Об-ҳаво шароитимиз мусобақаларни ташқарида ўтказишга ёрдам беради.

Мана шундай мураккаб бир жараёнда бизга мерос бўлиб қолган бу ўйинларни янада ҳаётга кенг тадбиқ қилиш, байрамларда ва халқ маросимларида уни ташкил қилиш фойдадан холи бўлмас эди.

Мирза АБДУЛЛА,
«Ёш ленинчи» мухбири.

* * *

СУРАТЛАРДА: байрам лавҳалари.

Суратчи: У. ҚЎШВОҚОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ЎЗБЕКИСТОННИНГ БАРЧА ВИЛОЯТЛАРИДА ЯШОВЧИ АБИТУРИЕНТЛАР ВА УЛАРНИНГ ОТА-ОНАЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Ёшларни олий ўқув юртларига тайёрлашда кўпдан буён самарали фаолият кўрсатиб келаётган «Сигнал» ширкати бу йил ҳам хизматингизга тайёр турибди. Яқинда ширкат ҳузурида пойтахтимиздаги эътиборли олий ўқув даргоҳларига кириш ниятида юрган толиби илмлар учун

«ЭКСПРЕСС»

ТЕЗКОР ТАЙЁРЛОВ КУРСЛАРИ

ТАШКИЛ ЭТИЛАДИ

«Экспресс» курси машғулотларини Тошкент олий билимгоҳларининг етакчи ўқитувчилари, асосан фан номзодлари, доцентлар олиб боришади. Бу мутахассислар кўп йиллик репетиторлик тажрибасига эга бўлиб, қатор йиллардан буён ана шу олий ўқув юртларидаги кириш имтиҳонларида қатнашиб келадилар. Шу боисдан улар имтиҳон талабларини яхши биладилар ва ўз абитуриентларига фидойилик билан хизмат қиладилар.

Тезкор курс тингловчиларига асосан улар кириб ўқимоқчи бўлган олий билимгоҳдаги кириш имтиҳонларида талаб қилинадиган билимлар доирасида сабоқ берилади. Бундан ташқари, уларга, «Ёзма танловли имтиҳонларни топширишга оид йўл-йўриқлар», «Оғзаки танловли имтиҳонларни топширишга оид йўл-йўриқлар» деган мавзуларда маърузалар ўқилади. Бу эса танловли кириш имтиҳонлари пайтида абитуриентларимизнинг бизда эгаллаб чиққан юқори билимларига мос баҳо олишларида муҳим амалий аҳамият касб этади. Шунингдек, уларга баҳо қўйиш мезонлари тўғрисида тушунча бериб борилади. Зарур ҳолларда абитуриентларга тегишли йўл-йўриқлар, услубий тавсиялар ва кўрсатмалар берилади.

Абитуриентлар ўзлари танлаган олий билимгоҳнинг ихтисос йўналишига мослаштирилган махсус гуруҳларда ўқитиладилар. Улар ҳар бир танловли фан бўйича тўлиқ тайёргарликдан ўтадилар.

«Экспресс» курси тингловчилари ҳар бир танловли фан учун 300 сўмдан, жами 600 сўм ҳақ тўлайдилар.

Тайёрлов машғулотлари шаҳар марказидаги бинолардан бирида олиб борилади. Ўқиш тахминан **15 июнда**, яъни мактабдаги битириш имтиҳонлари тугагандан кейин бошланади.

Ширкатимиздаги «Экспресс» курсини ўқиб битирган ёшларга бу ҳақда тегишли гувоҳнома берилади.

Турар жойга эҳтиёжи бўлган абитуриентларни ётоқхона билан ҳам таъминлаймиз.

Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

«ЭКСПРЕСС» КУРСИГА ҚАТНАШИШ УЧУН АБОНЕМЕНТЛАРНИ ҲОЗИРДАН БОШЛАБ ҚУЙИДАГИ МАНЗИЛЛАРДАН СОТИБ ОЛИШИНГИЗ МУМКИН:

1) Тошкент шаҳри, Шота Руставели кўчаси, 105-уй, 1-қават. Тошкент Совет савдоси техникумининг ўқув биносида жойлашган. (7, 24, 28-трамвайларнинг «Қон қуйиш институти» бекати — «Самарқанд» автостанциясидан бир бекат берида).

Иш вақти: ҳар куни 10.00 дан 19.00 гача.

Дам олиш куни — душанба.

2) Тошкент шаҳри, Талабалар шаҳарчаси, Студенческая кўчаси, Наби Ғаниев номли Тошкент Кино техникуми биноси, 1-қават, 8-хона. Телефон 46-47-71.

Иш вақти: ҳар куни соат 10.00 дан 19.00 гача.

Дам олиш куни — душанба.

АБОНЕМЕНТЛАРНИ БАРВАҚТРОҚ СОТИБ ОЛИШГА ШОШИЛИНГ, АЗИЗ ДЎСТЛАР!

«СИГНАЛ» ШИРКАТИ.

«Союзреклама» Бутуниттифоқ реклама ишлаб чиқариш бирлашмасининг Ўзбекистон реклама ишлаб чиқариш корхонаси.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ

10-ҲУНАР ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1991—1992 ўқув йилига
ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ЯККА БУЮРТМАЛАРНИ ТИКУВЧИ-БИЧИҚЧИЛАР — 1—3 йил.
КЕНГ ИХТИСОСЛИ САРТАРОШЛАР — 1 йил.
ОШПАЗ-ҚАНДОЛАТЧИЛАР — 1—3 йил.
СОТУВЧИ-БУФЕТЧИ, КАССИР-КОНТРОЛЕР — 1 йил.
МУЗЛАТГИЧЛАР ТУЗАТИШ УСТАЛАРИ — 3 йил.

БИЛИМ ЮРТИГА 9—11 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТГА ЭГА БЎЛГАН 15 ЁШЛИ ВА УНДАН КАТТА БЎЛГАН ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

9-синф ҳажмида маълумотга эга бўлганлар бепул овқат, кийим-бош билан таъминланадилар.

11-синф ҳажмида маълумотга эга бўлганлар ойига 39 сўм нафақа билан таъминланадилар.

Билим юртига кириш ҳақидаги ариза директор номига ёзиб, қуйидаги ҳужжатлар билан топширилади: туғилганлиги ҳақида гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти ҳақида гувоҳнома ёки аттестат, соғлиғи ҳақида маълумотнома, турар жойидан маълумотнома, ота-онасининг иш жойидан маълумотнома, таржимаи ҳол, 6 дона фотосурат (3х4 см.).

Билим юртининг манзилгоҳи: 700098, Тошкент шаҳри, Собир Раҳимов ноҳияси, 1/2 Қора-Қамиш даҳаси, 20-уй. (42, 43 «т», 56, 93-автобуслар, 27-трамвайнинг «Мактаб» бекати, 7, 10-троллейбусларнинг охирги «1/4 Қора-қамиш» бекати, 82-автобуснинг «1/4 Қора-Қамиш» бекати).

ҒУНЧА ДАҲАН, МУРЧА МИЁН, ОФАТИЖОН ШАРҚ ГЎЗАЛЛАРИ

ДИҚҚАТИГА!

«ЎЗБЕКФИЛЬМ» давлат ижодий ишлаб чиқариш бирлашмасининг

«САОДАТ» ОММАВИЙ-МАДАНИЙ ТАДБИРЛАР, ИЖТИМОИЙ ТАШАББУСЛАР ВА ДАМ ОЛИШ МАРКАЗИ

1991 йилнинг май ойида

АЛИШЕР НАВОИЙ ТУҒИЛГАН КУННИНГ 550 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН

«САБЪАИ САЙЁР» — ЕТТИ ГЎЗАЛ ТАНЛОВЛИ ШОУ-ДАСТУРИНИ ЎТКАЗАДИ.

Танловда қадди-қомати келишган, жозибали, тийрак зеҳнли, билимдон, ўзбек тили ёки Ўрта Осиё тилларидан бирини биладиган, Шарқ тарихи, адабиёти ва санъатидан хабардор бўлган 16-25 ёшдаги қизлар қатнашишлари мумкин.

Шоу-дастурда қатнашишни хоҳловчилар 56-62-29 ёки 44-33-55 телефонлар орқали ўзларини қизиқтирган саволларга жавоб топишлари мумкин.

Шунингдек, қуйидаги манзилга мурожаат қилсангиз ҳам бўлади: 700031, Тошкент шаҳри, Ленин ноҳияси, Сапёрлар кўчаси, 15-уй.

ТАШКИЛИЙ ҚЎМИТА.

ОЙНАИ ЖАҲОНДА

25 АПРЕЛЬ — ПАЙШАНБА

● ЎзТВ I

8.00 «Соғлом бўлай десангиз». 8.15 Ҳужжатли фильмлар экрани. 9.15 Сув полоси бўйича СССР чемпионати. Олий лига. Аёллар. 9.45 «Автомобилдан сақлан». Бадиий фильм («Мосфильм»).

* * *

18.00 Янгиликлар. 18.05 «Кубик». Мультфильм. 18.15 Алифбо сабоқлари. II босқич. 18.50 «Фан» телеойномаси. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Самарқанд вилояти Ургут шаҳар «Баржўш» ансамблининг концерти. 20.30 Москва. «Вақт». 21.15 «Ижод саҳифалари». Шоислом Шомуҳамедов. 22.00 «Ахборот». 22.20 ЎзТВ хазинасидан. Пиримқул Қодиров. «Олмос камар». Видеофильм. 3-қисм. 23.20 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Бахтингдан кўр». 1-кўрсатув. 00.20 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.05 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Бу оқшомда». 20.30 Москва. «Вақт». 21.15 «Бу оқшомда», кўрсатувнинг давоми. 22.15 «Одерда баҳор». Бадиий фильм («Мосфильм»).

● МТ I

6.00 «Тонг». 8.30 ИИВ маълумотларига кўра... 8.50 Мультфильмлар: «Биродар қуённикида ҳовли тўйи». «Етти оға-ини». 9.25 «Бегона ер йўқ». Телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия. 10.40 Футбол. Европа чемпионларининг кубоги. Ярим финал. «Марсель» (Франция) — «Спартак» (Москва) 1-тайм. Франциядан кўрсатилади. 11.30 ТСН. 11.45 Футбол. «Марсель» (Франция) — «Спартак» (Москва). 2-тайм.

* * *

14.30 ТСН. 14.45 «Ҳаёт оша кўприк». Телевизион бадиий фильм. 1-серия (А. Довженко номли киностудия, 1986 й.). 16.00 «Қизиқувчилар олами». 16.15 «Поэзия». Н. Шипилов. 16.30 «Ғолиблар». 17.30 «Экранда «01» хизмати». Ёнғиндан эҳтиёт бўлиш мавзуида фильмлар. 18.00 ТСН. 18.15 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 19.00 «Россия тароналари» телерадио танлови дипломанти ёқут «Туймаада» вокал ансамбли ижро этади. 19.10 «Бегона ер йўқ». Телевизион бадиий фильм премьераси, 2-серия. 20.30 Вақт». 21.15 «Инсон ва қонун». Ҳуқуқий видеоканал. 22.30 «Меридиан». Халқаро янгиликлар. 22.45 «Қўшиқ ҳақида хотира».

● МТ II

8.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.

Ўқув программаси

8.15 «Россиянинг бош шаҳарлари». Ҳужжатли фильм. 8.45, 9.35 Табиатшунослик. 5-синф. Ўсимликлар ва қуруқликдаги хилма-хил жониворлар. 9.05 Испан тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 9.55 Компьютер билан мулоқот. 10.40, 11.40 Адабиёт. 10-синф. И. В. Гёте. «Фауст». 11.10 Испан тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.

* * *

12.10 «Йигитларнинг гули». Телевизион бадиий фильм. 1-серия. 13.15 Россиянинг ҳужжатли экрани. 14.30 «Эзгу ният». Мультфильм. 14.40 Ритмик гимнастика.

* * *

16.00 «Яширин куч». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. «Европа тупроғи» туркумидан («РТЕ», Ирландия). 17.00 Хоккей. Жаҳон чемпионати. Швеция — ЧСФР терма командалари. Финляндиядан олиб кўрсатилади. 19.30 Хайрли тун, кичкинтойлар! 19.45 В. А. Моцарт. Опералардан рақслар. 20.00 «Вертикаль». Станиславский ва Немирович-Данченко номли Москва академик мусиқий театрининг яккахони А. Лошак ҳақида ҳужжатли фильм. 20.30 «Вақт» (сурдо таржимаси билан). 21.15 **СССР Олий Кенгашининг сессиясида.** 22.15 Телевизион фильм. 22.45 Концерт. 23.05 «Уман боғи». Телевизион ҳужжатли фильм. 23.15 Хоккей. Жаҳон чемпионати. СССР — Канада терма командалари. Финляндиядан кўрсатилади.

Бош муҳаррир Жаббор РАЗЗОҚОВ.

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ: Муқаддас АБДУСАМАТОВА, Аҳрор АҲМЕДОВ (бош муҳаррир ўринбосари), Зиёвиддин ОРТИҚХЎЖАЕВ, Карим РАҲИМОВ, Зайниддин РИХСИЕВ (масъул котиб), Қурбон ЭШМАТОВ.

Таъсис этувчи: Ўзбекистон ЛКЁИ Марказий Қўмитаси
(УЧРЕДИТЕЛЬ ЦК ЛКСМ УЗБЕКИСТАНА)

Рўзнома 1925 йил 8 февралдан чиқа бошлаган.

БЎЛИМЛАР: ёшлар сиёсати — 32-57-93; ижодкор ёшлар — 32-55-96; табиат ва экология — 32-57-52; иқтисодиёт ва тижорат — 32-58-47; ахлоқ ва ахборот — 32-57-52; спорт ва ватанпарварлик — 32-55-81; халқ таълими — 32-58-48; хатлар ва оммавий ишлар — 32-56-57; қабулхона — 32-56-58.

Манзилгоҳимиз: 700083. Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.
Индекс: 64607.
380.000 нусхада чоп этилади.

Қўлёзмалар ҳамда суратлар муаллифларга қайтарилмайди ва тақриз этилмайди.

Рўзномамиз ҳафтанинг сешанба, чоршанба, жума, шанба кунлари чиқади.

Яна рўзномада кўришгунча!

Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси.

Буюртма: 5214. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12